БУТУН ДУНЁ ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КОММУНИСТИК ПАРТИЯСИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ КОМИТЕТИ ВА МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ СОВЕТИНИНГ ОРГАНИ

20-ЙИЛ ЧИҚИШИ | № 136 (4852). | 12 июль, 1973 йил | ПАЙШАНБА Баҳоси 2 тийин.

Совет-Вьетнам музокаралари

11 июлда Кремлда Совет Иттифоқининг раҳбарлари билан Вьетнам Меҳнаткашлар партияси ва Вьетнам Демократик Республикаси ҳукумати делегацияси ўртасида музокаралар давом эттирилди.

Музокараларда совет томонидан — КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. Брежнев, КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, СССР Олий Совети Президиумининг раиси Н. В. Подгорний, КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг раиси А. Н. Косигин, КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, СССР Ташқи ишлар министри А. А. Громико, КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, СССР Мудофаа министри А. А. Гречко, КПСС Марказий Комитетининг секретари К. Ф. Катушев, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Министрлар Советининг раисининг ўринбосари В. Н. Новиков, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Ташқи савдо министри Н. С. Патоличев, КПСС Марказий Комитетининг аъзоси, СССР Министрлар Совети ташқи иқтисодий алоқалар давлат комитетининг раиси С. А. Скачков, КПСС Марказий Комитети Бош секретарининг ёрдамчиси К. В. Русаков, СССР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари Н. П. Фирюбин, СССРнинг ВДРдаги элчиси И. С. Шчербаков;

Вьетнам томонидан — Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитетининг Биринчи секретари Ле Зуан, ВМП Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, ВДР ҳукуматининг Бош министри Фам Ван Донг, ВМП Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, ВДР ҳукумати Бош министрининг ўринбосари Ле Тхань Нги, ВМП Марказий Комитетининг аъзоси, ВДРнинг СССРдаги элчиси Во Тхук Донг, министр, ВДР давлат план комитети раисининг ўринбосари Нгуен Ван Кха, ВДР Ташқи ишлар министрининг ўринбосари Нгуен Ко Тхать, ВДР миллий мудофаа министрининг ўринбосари генерал-майор Чан Шам иштирок этмоқдалар.

Бундан олдин муҳокама қилина бошлаган масалалар, шу жумладан ҳар икки томонни қизиқтирувчи муҳим халқаро проблемаларга тааллуқли масалаларни, совет-вьетнам дўстона муносабатларини ҳар томонлама ривожлантириш, кенгайтириш ва чуқурлаштириш масалаларини қардошлик, дўстлик ва самимий вазиятда муҳокама қилиш давом эттирилди.

(ТАСС).

ТИНЧЛИК ИШИГА ҚЎШИЛГАН УЛУҒВОР ҲИССА

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Л. И. БРЕЖНЕВГА «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофоти топширилди

Тинчликни сақлаш ва мустаҳкамлаш учун курашдаги улуғвор хизматлари учун КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофоти берилди. 11 июль куни Катта Кремль саройида Леонид Ильич Брежневга шу мукофотни топширишга бағишланган тантанали йиғилиш бўлиб ўтди.

Партия, совет, жамоат ташкилотларининг вакиллари, пойтахт завод, фабрика ва қурилишларнинг ишчилари, Москва области қишлоқ хўжалиги меҳнаткашлари, фан ва маданиятнинг таниқли арбоблари, совет қуролли кучларининг вакиллари сарой залига йиғилишди.

Расмий дўстона визит билан Совет Иттифоқига келган ВДР партия-ҳукумат делегациясининг аъзолари, социалистик мамлакатларнинг СССРдаги элчилари ҳам шу залда. Чет эллик меҳмонлар—тинчликсевар кучлар жаҳон конгрессига тайёргарлик халқаро маслаҳат учрашувининг қатнашчилари, «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофотларининг лауреатлари ҳозир бўлдилар.

Йиғилиш аҳли **Л. И. Брежнев, Ю. В. Андропов, А. А. Гречко, В. В. Гришин, А. А. Громико, А. Н. Косигин, Ф. Д. Кулаков, К. Т. Мазуров, А. Я. Пельше, Н. В. Подгорний, М. А. Суслов, А. Н. Шелепин, П. Н. Демичев, Б. Н. Пономарев, Ш. Р. Рашидов, М. С. Соломенцев, Д. Ф. Устинов, В. И. Долгих, И. В. Капитонов, К. Ф. Катушев,** ўртоқларни узоқ давом этган гулдурос қарсаклар билан кутиб олади. Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари **Ле Зуан,** ВМП Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, ВДР ҳукуматининг Бош министри **Фам Ван Донг,** ВМП Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси,, ВДР ҳукумати Бош министрининг ўринбосари **Ле Тхань Нги** улар билан бирга президиумдан ўрин оладилар.

Президиум столи ёнида «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофотлари комитетининг раиси **Д. В. Скобельцин,** комитет аъзолари **Н. Н. Блохин, Г. Трайков, Н. В. Томский, Р. Гуттузо, М. Вире-Тоуминен** ўтиришибди. СССР Олий Совети Президиуми раисининг ўринбосарлари. СССР Министрлар Совети раисининг ўринбосарлари, СССР Олий Совети палаталарининг раислари, КПСС Марказий Комитети, СССР Олий Совети Президиуми ва Министрлар Советининг, ВЦСПС ва ВЛКСМ Марказий Комитетининг, КПСС Москва шаҳар ва Москва область комитетларининг масъул ходимлари, министрликлар ва идораларнинг раҳбарлари, жамоатчилик вакиллари ҳам шу ерда.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофотини топширишга бағишланган тантанали мажлисни халқаро Ленин мукофотлари комитетининг раиси академик Д. В. Скобельцин очади. У комитет номидан ва шу залда ҳозир бўлган барча кишилар номидан Леонид Ильич Брежневни юксак мукофот билан самимий табриклайди.

Ўртоқ Л. И. Брежневга халқаро Ленин мукофоти топширилганлиги тўғрисидаги хуш хабарни совет кишилари, бутун тараққийпарвар инсоният зўр мамнуният билан кутиб олди, деди комитет раиси сўзини давом эттириб, ҳамма мамлакатлардаги ва барча қитъалардаги миллион-миллион кишилар ўртоқ Леонид Ильич Брежневнинг тинчлик ва социал тараққиёт учун, халқларнинг бахт-саодати учун фидокор курашчи эканлигини яхши биладилар. Жуда турли мамлакатларнинг давлат ва жамоат арбоблари, оддий кишилари унга энг самимий табрикларн ва эзгу тилакларини йўлламоқдалар.

Леонид Ильич, чин кўнгилдан отилиб чиқаётган ана шу оташин сўзларда турли миллатларга, турли сиёсий маслакларга ва эътиқодларга мансуб бўлган кишилар шу қадар собитқадамлик ва қатъият билан сиз ўтказаётган конструктив, узоқни кўзловчи, изчил сиёсатни — халқлар ўртасида тинчлик, ҳамкорлик ва дўстлик сиёсатини юксак баҳолаётганликларини изҳор этмоқдалар.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг улуғ Ватан уруши йилларидаги, ва урушдан кейинги даврдаги хизматларини таърифлаб, нотиқ сўнгра бундай деди:

КПСС XXIV съездига Марказий Комитет номидан қилган ҳисобот докладида ўртоқ Л. И. Брежнев таклиф этган тинчлик программаси халқаро тинчлик ва хавфсизликни таъминлашнинг конкрет йўлларини кўрсатади. Бу программа қисқа вақт ичида ҳамма мамлакатларда кенг кўламда оммалашди ва қўллаб-қувватланди. Ҳозирги халқаро муносабатларнинг бунёдкор омили бўлиб қолди. Унинг дунёдаги воқеаларга ўтказаётган ижобий таъсири равшан кўриниб турибди. Қардош социалистик давлатларнинг раҳбар арбоблари билан алоқаларни амалга ошириш соҳасида Леонид Ильич Брежнев ўтказаётган ишнинг аҳамиятини алоҳида таъкидлаб ўтмоқчиман. Бу алоқалар мустаҳкам Иттифоқ ва социалистик бирдамлик алоқалари билан боғланган мамлакатлар ва халқлар жипслигининг ёрқин намойиши бўлиб хизмат қилади.

Совет ташқи сиёсатида агрессияга кескин зарба бериш йўли этилган халқаро проблемаларни сиёсий йўл билан бартараф этишга қаратилган конструктив қадамлар билан қўшиб олиб борилаётганлиги тинч-тотув яшаш принципининг турли социал тузумдаги давлатлар муносабатларининг нормаси сифатида янада кенг кўламда эътироф этилишига, бутун халқаро вазиятни соғломлаштиришга ёрдам бермоқда. Зотан, биз ҳозирги халқаро муносабатнинг қайси жиҳатини тилга олмайлик, шу муносабатлардаги қайси ижобий силжишлар тўғрисида — Вьетнамдаги империалистик агрессия тўхтатилганлиги, Европадаги вазият нормаллаштирилганлиги, Совет-Америка муносабатларида янги босқич бошланганлиги қурол-ярОғ пойгасини тўхтатиш тадбирлари кўрилганлиги тўғрисида гапирмайлик,—ана шуларнинг ҳаммасида ўртоқ Л. И. Брежневнинг катта шахсий ҳиссаси равшан сезилиб турибди.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг яқинда Америка Қўшма Штатлари, Франция раҳбарлари, бундан сал аввал Германия Федератив Республикаси раҳбарлари билан ўтказган музокаралари халқаро кескинликни юмшатиш ва ўзаро манфаатли ҳамкорликни йўлга қўйиш соҳасидаги ғоят муҳим воқеалар бўлди.

Ядро урушининг олдини олиш тўғрисида муддатсиз совет-америка битими имзоланганлиги бутун дунёда мамнуният билан кутиб олинди. Бу — ядро уруши чиқиш хавфини камайтириш ва пировард натижада бу хавфни йўқотиш йўлида қўйилган муҳим қадам бўлди. Кескинликни юмшатишда эришилган муваффақиятлар келажак авлодлар учун анча мустаҳкам, айтиш мумкинки, анча тинч дунё пойдеворини вужудга келтиради.

Шу билан бирга, деб уқтирди у, имзоланган битимлар ва шартномаларни амалга ошириш учун, мамлакатимиз ташқарисида кескинликни юмшатишга қаршилик қилаётган ва агрессив шум ниятларидан воз кечмаётган кучларга зарба бериш учун ҳали жуда кўп иш қилиш кераклигини биламиз. Ўртоқ Брежнев, биз Сизга, КПСС билан давлатимизнинг ҳамма раҳбарларига социалистик ватанимизни янада ҳар томонлама ривожлантириш ва мустаҳкамлаш соҳасидаги, халқларнинг тинчлиги ва хавфсизлигини мустаҳкамлаш соҳасидаги ишда муваффақиятлар тилаймиз.

Д. В. Скобельцин комитетнинг 1972 йилги «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофотларини бериш тўғрисида 1973 йил 19 апрелда қабул қилган қарорини ўқиб эшиттиради ва гулдурос қарсаклар остида халқаро Ленин мукофоти лауреати дипломи билан кўкракка тақиладиган олтин медални Л. И. Брежневга топширади. Зал аҳли ўрнидан туриб, узоқ давом этган қизғин қарсаклар, «Ура!» садолари, «ленинчи Марказий Комитетга шон-шарафлар бўлсин!», «КПССга шон-шарафлар бўлсин!» хитоблари остида Л. И. Брежневни табриклади. Пионерлар ўртоқ Л. И. Брежневга катта-катта гулдасталар тутқазадилар.

Табрик учун сўз Лихачев номли Москва автозаводи биринчи инструментал цехининг слесари, Социалистик Меҳнат Қаҳрамони **В. С. Павловский**га берилади. У Лихачев номли автомобиль заводининг кўп минг кишилик коллективи. Москва меҳнаткашлари номидан ўртоқ Л. И. Брежневни юксак мукофот билан табриклади.

Совет халқи, ер юзидаги барча прогрессив кишилар, деб давом қилди нотиқ, Леонид Ильич Брежневни тинчлик учун, халқаро вазиятни соғломлаштириш учун изчил, матонатли курашчи сифатида биладилар. Халқаро Ленин мукофоти — Леонид Ильичнинг совет халқи фаровонлиги йўлида, барча мамлакатлардаги оддий кишиларнинг фаровонлиги йўлида кўп йил актив ва самарали фаолияти учун муносиб мукофотдир.

Леонид Ильич Брежнев ўзининг бутун онгли ҳаётида ленинчи партиямизнинг улуғвор иши учун, меҳнаткашлар тинчлиги ва бахт-саодатидан ажралмас коммунизм идеаллари тантанаси учун актив курашиб келмоқда. У совет халқининг тинч бунёдкорлик меҳнати учун шароитлар яратишга жуда катта ҳисса қўшди ва қўшмоқда.

Партиямиз, унинг Марказий Комитети ва Совет ҳукумати халқлар ўртасида ленинча тинчлик сиёсатини қатъият ва изчиллик билан амалга ошириб келмоқдалар. Партия давлатимизнинг ташқи сиёсий программасини ишлаб чиқди ва XXIV съездида қабул қилди. Ер курраснинг ҳамма чеккаларидаги кишилар шу программани қизғин қўллаб-қувватламоқдалар. Чунки бу программа бутун инсониятнинг орзу-умидларига мос келади.

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Леонид Ильич Брежнев партиямиз ташқи сиёсий йўлини ишлаб чиқиш ва амалга оширишга шахсан катта ҳисса қўшмоқда.

Ер юзидаги барча софдил кишилар тарихий ҳужжат Совет Иттифоқи билан Америка ўртасида тузилган «Ядро урушининг олдини олиш тўғрисида битим»нинг имзоланишини қизғин маъқуллаб кутиб олдилар, деди В. С. Павловский, биз бу қадамлар КПСС Марказий Комитети, Совет ҳукуматининг ташаббуси билан қўйилганлигидан фахрланамиз.

У Леонид Ильичга мурожаат қилиб, айтдики, барча совет кишилари каби Москва меҳнаткашлари ҳам Америка Қўшма Штатларидаги музокараларингизнинг боришини диққат билан кузатиб бордилар. Биз Сизнинг муҳим халқаро проблемаларни ҳал этишдаги мардлигингиз, матонатингиз, принципиаллигингизга қойил қолдик. Сиз, ҳамиша ва ҳамма ерда меҳнаткашларнинг манфаатларига, ленинча, синфий принципларга амал қилганлигингиз учун алоҳида миннатдорчилигимизни изҳор этишни истардим.

Вьетнам меҳнаткашлар партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари **Ле Зуан** минбарга чиқади.

Бизнинг делегациямиз, — деди у, расмий дўстона визит билан СССРда меҳмон бўлиб турар экан, вьетнам халқининг ҳурматли дўсти, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» Ленин мукофоти тантанали суратда топширилаётган мажлисда бугун қатнашиш бахтига мушарраф бўлди. Мен делегациямиз аъзолари номидан ўртоқ Брежневга энг самимий ҳис-туйғуларимни ва қизғин қутловларимни изҳор этаман.

Ана шу юксак мукофотнинг топширилиши — катта аҳамиятга эга бўлган воқеадир. Бу воқеа ўртоқ Брежневнинг, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Совет давлатининг империализмнинг урушқоқ сиёсатига қарши, бутун жаҳонда тинчлик учун, бутун дунёдаги халқларнинг юксак революцион мақсадлари учун, тинчлик, миллий мустақиллик, демократия ва социализм учун ҳормай-толмай кураш олиб бораётганлигининг ифодасидир.

Ле Зуан Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, Совет Социалистик Республикалари Иттифоқи ҳукумати ва қардош совет халқи вьетнам халқига кўрсатган улкан ва қимматли мадад ҳамда ёрдам учун Вьетнам Меҳнаткашлар партиясининг, Вьетнам Демократик Республикаси ҳукуматининг ва бутун вьетнам халқининг самимий астойдил миннатдорчилигини яна бир бор изҳор этди.

У совет халқига Совет Иттифоқида коммунизм қурилишини жадаллаштириш, бутун дунёда тинчликни ва халқлар хавфсизлигини ҳимоя қилиш мақсадида Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXIV съезди қўйган жуда катта вазифаларни муваффақиятли амалга оширишни тилади.

Халқаро Ленин мукофотлари комитетининг аъзоси, Болгария деҳқончилик халқ союзининг секретари, БХР давлат кенгаши раисининг биринчи ўринбосари, ватан фронти миллий кенгашининг раиси, халқаро Ленин мукофоти лауреати **Георгий Трайков** табрик нутқи сўзлади.

Ушбу мукофотнинг топширилиши, дейди у, совет халқининг содиқ фарзанди, Совет Иттифоқи Коммунистик партияси идеалларига, унинг революцион курашига, унинг изчил интернационализмига толмас садоқатлилик, Совет Иттифоқининг равнақи ва улуғворлигига, тинчлик ва тараққиёт ишига ўзини тамомила бағишлаган бевосита Сизга ҳурмат-эҳтиром ва миннатдорчилик ҳис-туйғуларимизни изҳор этишга яхши имконият яратиб беради.

Тинчлик учун курашни ўз ҳаётларининг мақсади қилиб қўйган кишилар сизнинг мукофотланганлигингизни тинч келажакка бўлган умид билан боғлайдилар, албатта. Бунинг сабаби шуки, сиз умуминсоний идеаллар — тинчлик, ҳамкорлик ва халқаро хавфсизлик тантанаси учун Совет Иттифоқи Коммунистик партияси ва Совет ҳукуматининг изчил ленинча сиёсати ва курашини акс эттирасиз.

Биз Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXIV съезди тасдиқлаган тинчлик программасини ишлаб чиқишга қўшган ғоятда муҳим ҳиссангизни, шу программани амалга ошириш борасидаги актив ва изчил ҳаракатларингизни юксак даражада самимий қадрлаймиз.

Пировардида Г. Трайков бундай деди:

Ўртоқ Брежнев, болгар халқининг катта ва самимий дўсти, халқлар ўртасида тинчлик ва дўстлик учун изчил курашчи бўлмиш Сизга совет халқининг бахт-саодати учун, тинчлик ишлари, социализм идеалларининг улуғвор тантанаси учун курашда бутун қалбимдан сиҳат-саломатлик ва янги-янги ижодий куч-қувват тилайман!

Халқаро Ленин мукофотининг лауреати, жаҳон тинчлик кенгашининг бош секретари **Ромеш Чандрага** сўз берилади:

— Мен, — деди у, — жаҳон тинчлик кенгаши ва жаҳоннинг юздан кўпроқ мамлакатларидаги унинг миллий комитетлари номидан ана шу мажлис аҳлига шавқ-завқ ва бахт мактубини топшираман. Бу—ер юзининг ҳамма томонларидаги эркаклар ва аёллардан, ёшлар ва кексалардан — тинчликни қўмсаётган ва тинчлик, миллий мустақиллик, халқаро хавфсизлик, қуролсизланиш, адолат, социал тараққиёт учун курашаётган кишиларнинг мактубидир. Уларнинг ҳаммаси Леонид Ильич Брежневнинг бутун инсоният бахт-саодати йўлидаги жуда катта ишлари учун унга юксак мукофот — «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофотини бериш тўғрисидаги қарор туфайли қувончни баҳам кўрадилар.

Бу йил — Вьетнам халқи, қаҳрамон халқ тарихий ғалабага эришган йил. Вьетнам халқининг мардлиги ва қатъияти ер юзининг ҳамма жойида тинчлик ва мустақиллик учун курашаётган барча халқларни илҳомлантиради.

Бу йил — халқаро хавфсизлик ва ҳамкорликни таъминлаш соҳасидаги янги ғалабалар йилидир. Шу ойда Хельсинкида Европа хавфсизлиги масаласига бағишланган кенгашнинг очилганлиги Европа ва бутун дунё халқларининг кескинликни юмшатиш ва халқаро муносабатларни нормаллаштириш учун курашида янги боб бўлди.

Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXIV съезди қабул қилган тинчлик программаси, деди нотиқ, халқаро муносабатларда янги иқлимни вужудга келтиришда асосий ва ғоят муҳим роль ўйнади.

Ҳар бир мамлакатнинг халқи тинчлик ва мустақиллик учун курашдан иборат совет программасининг амалга оширилиши самараларини ўз кўзи билан кўриб турибди. Ҳинди-Хитой халқлари, араб халқлари, Осиё, Африка ва Латин Америкасидаги барча халқлар Совет Иттифоқининг доимо ўсиб бораётган мададини сезиб турибдилар. Улар давом этадиган ва кенгайиб борадиган ўз курашларида ана шу мададга ҳамма вақт умид боғлашлари мумкинлигини биладилар.

Москва Киев районидаги 72-ўрта мактаб муаллимаси, РСФСРда хизмат кўрсатган ўқитувчи **З. А. Малахова** нутқ сўзлайди.

Лауреатлик нишонида улуғ Ленининг тасвири бор, дейди у. Бу тасвир ғоятда рамзийдир. Владимир Ильич Ленин Совет давлати тинчликсевар ташқи сиёсат асосларини ўрнатди ва Совет давлати вужудга келган дастлабки кунларидан бошлаб халқлар ўртасида дўстлик ва тинчлик принципларига амал қилиб келмоқда. Совет Иттифоқи Коммунистик партияси, унинг Марказий Комитети шу сиёсатни изчил ва сабот-матонат билан амалга оширмоқда.

Азиз Леонид Ильич, Сизга халқаро Ленин мукофотининг берилиши ленинча тинчлик сиёсатининг оламшумул катта обрўсининг ифодаси, Совет Иттифоқининг ташқи сиёсат соҳасидаги йўлини барча мамлакатлардаги кенг меҳнаткашлар оммаси маъқуллаганлигининг ифодасидир.

Қардош социалистик мамлакатлар ўртасидаги дўстлик кун сайин мустаҳкамланиб, чуқурлашиб бораётганлигини кўриб турибмиз. Халқларнинг империализмга қарши, озодлик ва миллий мустақиллик учун кураши кенгайиб, куч-қувватга тўлиб бормоқда. Ижтимоий тузумлари турлича бўлган давлатларнинг ҳамкорлиги муваффақиятли ривожланаётир.

Барча совет халқи каби москваликлар ҳам партиямиз ва унинг Марказий Комитетининг ташқи сиёсий фаолиятини тамомила маъқуллаяптилар ва қўллаб-қувватлаяптилар. Биз Леонид Ильич Брежневнинг Америка Қўшма Штатларига қилган визити ва Франциядаги учрашувлари якунлари, унинг халқаро вазиятни соғломлаштиришга шахсан қўшган улуғвор ҳиссаси хусусида КПСС Марказий Комитетининг Сиёсий Бюроси, СССР Олий Советининг Президиуми, СССР Министрлар Совети берган юксак баҳога бутун қалбимиз билан қўшиламиз.

Партиямиз нимаики ишлар қилаётган бўлса, бизнинг ва фарзандларимизнинг бахт-саодатини кўзлаб қилиняпти, деб давом этди нотиқ, болалар— халқимизнинг энг асосий бойлиги, унинг келажагидир. Мана шунинг учун ҳам бизнинг мамлакатимизда ёш авлодни тарбиялашга шу қадар катта эътибор бериляпти. Совет жамияти болаларда янги инсонга хос ажойиб фазилатларни тарбиялаб етиштирмоқда.

Халқаро Ленин мукофотлари комитетининг аъзоси, Италия Компартияси Марказий Комитетининг аъзоси, халқаро Ленин мукофотининг лауреати **Ренато Гуттузо** минбарга чиқиб, бундай деди:

КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Леонид Ильич Брежневга «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро мукофот берилиши унинг номзодини қўйган ташкилотларни ҳамда шу таклиф учун якдиллик билан овоз берган комитет обрўсини кўтаради. Шу сабабдан зиммасида жаҳон кўламидаги масъулият турган кишининг, халқлар ўртасида тинчлик ва ҳамжиҳатлик йўлида ғайрат билан онгли ва мардонавор курашаётган кишининг фаолияти жуда катта аҳамият касб этади.

Ленинча сиёсатнинг Октябрь революцияси олдида турган мақсадларнинг асосий мазмунини ташкил этувчи идеаллар — инсонлар қардошлиги ва тинчлик идеаллари, совет кишисининг фаолияти ва маънавий қиёфаси замиридаги асосий фазилатлар шу кишида мужассамлашди.

Шу мукофотнинг номзоди ва бу мукофотни бериш вақти жуда тўғри танланган, деб давом қилди нотиқ, инсоният айни ўртоқ Л. И. Брежневнинг совет тинчлик программасини амалга ошириш борасидаги матонатли фаолияти туфайли «совуқ уруш» замонлари энди ўтиб кетди деб ҳисоблаши мумкин.

Пировардида Р. Гуттузо айтдики, ўртоқ Л. И. Брежневга халқаро Ленин мукофотининг берилиши барча соф ниятли кишилар унинг фаолиятини қўллаб-қувватлаганлиги ва миннатдорчилиги ифодаси, ишонч ва умидларининг рамзидир.

Халқаро Ленин мукофотлари комитетининг аъзоси, Финляндия тинчлик тарафдорлари ташкилотининг бош секретари, халқаро Ленин мукофоти лауреати **Мирьям Вире-Туоминен** табрик нутқи сўзлайди.

Тинчликнинг барча ҳақиқий тарафдорлари, дейди у, Леонид Ильич Брежнев ленинча тинчлик сиёсатини изчиллик билан амалга ошираётганлигини шодиёна нишонламоқдалар. Л. И. Брежнев КПСС-нинг XXIV съездида совет тинчлик программасини баён қилиб берди ва шу программада ифодаланган кўпгина муҳим масалалар муваффақиятли ҳал этилди. Бутун дунё халқлари табриклаётган ва ўз орзу-умидларини боғлаётган Леонид Ильичнинг номи Совет Иттифоқининг тичликсевар сиёсати билан чамбарчас боғлангандир.

КПСС Марказий Комитети Бош секретари Леонид Ильич Брежневнинг Франция, АҚШ ва ГФР давлат арбоблари билан яқинда олиб борган музокаралари кўпгина муҳим битимлар имзоланиши билан поёнига етдики, бу битимлар уруш ва реванш кучларини ҳолдан тойдиради. Шунинг натижасида халқаро. муносабатларда янги иқлим вужудга келди ҳамда Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишланган кенгаш ўтказиш мумкин бўлиб қолди. Яқинда 35 давлат ташқи ишлар министрлари Хельсинкида йиғилишганида бу йиғилиш Совет Иттифоқи тинчликсевар сиёсатининг ғалабаси, айни маҳалда барча тинчликсевар мамлакатлар ва халқларнинг умумий ғалабаси бўлди.

Совет Иттифоқининг сўзи билан иши бир жойдан чиқади, деб давом қилди у. Қаҳрамон вьетнам халқининг агрессияга қарши курашига берган ёрдамингизда, Ҳинди-Хитой халқларининг ўз тақдирини ўзи белгилаш ва тинч ҳаёт кечириш ҳуқуқларини Совет Иттифоқи қаттиқ туриб ҳимоя қилганлиги мисолида бу нарса яққол намоён бўлиб турибди. Маълумки, вьетнам халқининг кураши тарихий ғалаба билан тугади.Совет кишилари араб халқлари билан бирдамдирлар ва бу халқларнинг одилона талабларини сўзсиз қўллаб-қувватламоқдалар. Империализм ва мустамлакачиликка қарши, ўз миллий мустақиллиги учун курашаётган ҳамма халқлар шу курашдаги содиқ иттифоқчи — Совет Иттифоқининг ёрдамига суянишлари мумкин.

Халқаро ривожланишдаги янги тенденциялар, деди нотиқ, тинчликсевар кучлар кенгрессига тайёргарлик авж олиб кетганлигида ҳам ўз ифодасини топмоқда. Биз ушбу конгресс ер юзида тинчлик учун шу қадар кўп ишлар қилган ва қилаётган мамлакатнинг пойтахти Москвада бўлишидан хурсандмиз.

Миллион-миллион кишилар КПСС Марказий Комитетининг раҳбарлигида Совет Иттифоқи амалга ошираётган ленинча тинчликсевар сиёсатни ғоятда қадрлайдиган бўлиб қолдилар. Биз ҳам халқлар ўртасида тинчлик ва дўстликни мустаҳкамлашдаги фаолияти учун КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари Леонид Ильич Брежневдан кўра кўпроқ халқаро Ленин мукофотига муносиб бўлган бошқа бирор киши йўқ деган фикрга қўшиламиз. У тинчлик, меҳнат ва социализм сўзлари ёзилган марксизм-ленинизм байроғини баланд кўтариб бормоқда.

Халқаро Ленин мукофотининг лауреати, Ироқ республикаси давлат министри **Азиз Шариф** сўзлайди.

Азиз ўртоқ Леонид Ильич Брежнев! Сизга «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» Халқаро Ленин мукофоти берилиши муносабати билан Сизни қизғин, бутун қалбимдан муборакбод қилишдек катта шарафли вазифа зиммамга тушганлигидан беҳад бахтлиман, деди у. Сизга шу мукофотнинг берилиши ялпи тинчлик тантанаси учун ҳормай-толмай курашдаги, Совет Иттифоқи ленинча ташқи сиёсатини амалга оширишдаги хизматларингизнинг эътирофидир. Бу сиёсат ленинча тинч-тотув яшаш принципларига, халқларнинг миллий мустақиллик ва иқтисодий халоскорлик учун олиб бораётган курашини қатъий ва беғараз қўллаб-қувватлашга асосланади. Шу ленинча йўл Совет Иттифоқи Коммунистик партиясининг XXIV съездида ишлаб чиқилган тинчлик программасида яққол ифодасини топди. Равшан ифодаланган шу сиёсат жаҳон халқлари империализм ва реакцияга қарши олиб бораётган хилма-хил курашда асосий роль ўйнамоқда. Бу сиёсат халқаро муносабатларда янги-янги ижобий ўзгаришларга олиб келди.

Араб халқлари ўзлари орттирган тажрибага суяниб, ўзлари учун айниқса қийин вақтларда шу сиёсат нималар берганлигини ҳеч қачон унутмайдилар.

Нотиқ Совет Иттифоқининг араб мамлакатларига берган ёрдамларини санаб чиқиб, Исроил ҳукмдорлари ва баъзи араб мамлакатларидаги реакцион доиралар ўртоқ Л. И. Брежневнинг АҚШга қилган тарихий визити якунларини бузиб кўрсатишга уринаётганликларига зарба бериш учун шу мисоллар эслаб ўтилди, деди. Улар ушбу визитнинг Яқин Шарқ проблемасига доир натижаларини бузиб кўрсатиб, Совет Иттифоқи гўё арабларнинг курашини қўллаб-қувватлашдан ва Исроил агрессияси оқибатларини тугатиш йўлидан қайтаяпти. деб жўрттага ёлғон-яшиқ сўзларни айтиб, араб халқларининг улуғ иттифоқчисига бўлган ишончига путур етказишга уринмоқдалар. Шуни айтиб ўтмоқ лозимки, мана шу уйдирма гапларни рад этиш зарурати бўлганида ҳам бу гапларни совет раҳбарлари ишонарли тарзда рад этдилар.

Азиз Шариф ўз нутқининг охирида ўртоқ Брежневга барча араб халқлари номидан ғоят қизгин ва самимий табриклар айтди ҳамда унга узоқ умр ва сиҳат-саломатлик, Совет Иттифоқи принципиал ленинча сиёсатини амалга оширишдаги олижаноб фаолиятида унга янги-янги муваффақиятлар тилади.

«Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофотининг лауреати, КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ **Л. И. Брежневга** сўз берилади.

Йиғилиш аҳли ўртоқ Л. И. Брежневни ўрнидан туриб узоқ давом этган гулдурос қарсаклар билан табриклайди.

СУРАТДА: КПСС Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» халқаро Ленин мукофоти топшириш пайти.

ТАСС—ЎзТАГ телефотоси.

(Давоми 2-бетда).

ТИНЧЛИК ИШИГА ҚЎШИЛГАН УЛУҒВОР ҲИССА

Ўртоқ Л. И. БРЕЖНЕВ нутқи

(Боши 1-бетда).

Халқаро комитетнинг ҳурматли аъзолари!

Азиз ўртоқлар, дўстлар!

Бугун мен «Халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш учун» Ленин мукофотини бениҳоя тўлқинланиш туйғуси билан қабул қилиб олаётирман.

Коммунист бўлганлигим учун менга меҳнатимни устозимиз, доҳий назариячи, маҳоратли ва заковатли сиёсатчи бўлган улуғ Ленин номидаги мукофот билан тақдирлашдан ҳам фахрлироқ баҳо бўлиши мумкин эмас. Мени шу қадар юксак шарафга муяссар этган халқаро комитетга чин кўнгилдан миннатдорчилик изҳор қилишга ижозат бергайсиз.

Советлар мамлакатининг ташқи сиёсат йўли — Коммунистик партиямиз коллектив ақл-идроки ва ҳаракатларининг самарасидир. Шу сабабли менга Ленин мукофоти берилганлигини бутун партиянинг хизматларига берилган баҳо деб, унинг Марказий Комитети ўтказаётган йўлнинг тўғрилиги халқаро миқёсда эътироф этилиши деб биламан. Мени тарбиялаб, чиниқтирган партия сафларида улуғ мақсадлар учун — халқларнинг мустаҳкам тинчлиги ва ишончли хавфсизлиги учун, бутун меҳнаткаш инсоният интилаётган мақсадга эришиш учун курашда иштирок этаётганлигим билан бахтиёрман.

Тинчлик учун актив курашиш —биз, совет кишилари учун асло вақтинчалик манфаатни кўзлайдиган муваққат вазифа эмас. Бу— бизнинг принципиал, онгли равишда белгилаб олинган, доимий сиёсатимиздир, биз бу сиёсатни социалистик ҳамдўстликдаги ҳамма мамлакатлар билан қардошларча бир ёқадан бош чиқариб ўтказиб келмоқдамиз.

Карл Маркс ўз вақтида ижтимоий тараққиёт истиқболига донишмандлик билан назар ташлаб, ишчилар синфи ўзининг социалистик жамиятини барпо этган пайтда «тинчлик... унинг халқаро принципи бўлади, чунки ҳар бир халқда ҳам бир хил нарса — меҳнат ҳукмронлик қилади!» (К. Маркс ва Ф. Энгельс, асарлар, 17-том, 5-бет) деб ёзган эди.

Бизнинг совет халқимиз социалистик жамият қурди ва эндиликда инсоннинг ижодий имкониятларини жуда тўла-тўкис намоён этадиган тузум — коммунизм учун курашмоқда. Зотан тарихда мислсиз келажакни онгли равишда бунёд этиш ишига бошчилик қилаётган партиямиз, партияга чексиз ишонаётган, бу бунёдкорликни ўз қўллари билан амалга ошираётган халқимиз уруш ва агрессияга қарши, ер юзидаги барча кишилар учун ишончли, мустаҳкам тинчлик йўлида изчиллик билан курашаётганликлари тушунарлидир.

Шу нарса мутлақо табиийдирки, совет кишилари ўзларининг адолатли тинчлик тушунчаларини, тинчликсевар сиёсат талқинини йўлбошчимиз ва устозимиз, партиямиз билан давлатимизнинг асосчиси — Владимир Ильич Ленин номи билан узвий равишда боғламоқдалар. Худди Ленин инсоният тарихида биринчи бўлиб илмий коммунизм назариясини давлатнинг ташқи сиёсатини ўтказиш практикаси билан бирлаштирди. Ленин тафаккури билан, Ленин ишларининг ана шу бирикмасидан халқаро майдондаги социалистик сиёсатнинг шундай принциплари ва методлари вужудга келдики, биз, унинг шогирдлари ва издошлари ана шу принциплар ва методларга амал қилиб келмоқдамиз ва ҳамиша амал қила берамиз.

Ҳозир совет ташқи сиёсатининг принциплари бутун дунёга маълум. Бу — социалистик ҳамдўстлик мамлакатларининг қардошларча бирлигини мустаҳкамлаш сиёсатидир, миллий ва социал озодлик учун курашаётган халқлар билан иттифоқни мустаҳкамлаш сиёсатидир, турли ижтимоий тузумдаги давлатлар билан тинч-тотув яшаш сиёсатидир, агрессияга қарши қатъият билан курашиш сиёсатидир. Бу — актив ва ҳалол дипломатия сиёсатидир, ўз зиммамизга олган мажбуриятларни қатъият билан сўзсиз бажариш сиёсатидир. Бу сиёсат социализм манфаатларига, ҳамма халқларнинг манфаатларига жавоб беради, уларнинг ҳаётий мақсадлари ва эҳтиёжларига жуда тўлиқ мос келади.

Партиямиз XXIV съезди улуғ Ленин васиятларини амалга ошириб, реалистик, самарали тинчлик програмасини таклиф этди, бу программанинг реалистик самарали программа эканлигини ҳаётнинг ўзи кўрсатди. Бу программа ер куррасининг осмони ҳамиша мусаффо бўлишига, тўп замбаракларининг овози абадий ўчишига, ракеталардан эса фақат тинчлик ишлари учунгина фойдаланиладиган бўлишига, ядро энергиясининг битмас-туганмас қудрати нуқул бунёдкорлик мақсадларига, эзгулик мақсадларига ва меҳнаткашларнинг бахт-саодатига хизмат қилишига эришишдек юксак муддао илҳоми билан дунёга келди. Шу боисдан ҳам бизнинг тинчлик программамизни ишчилар ва деҳқонлар, тинч меҳнат билан шуғулланувчи барча кишилар зўр ҳурмат ва миннатдорчилик билан кутиб олдилар, улар бу программани тобора кучлироқ ва тобора таъсирчанлироқ равишда қўллаб-қувватламоқдалар.

Коммунистлар уруш ва тинчликка алоқадор масалаларни ҳал этишда халқ оммаси, уларнинг сиёсий партиялари ва ташкилотлари фаол қатнашишларини, жаҳон сиёсатида бефарқ кузатувчилар бўлиб қолмай, актив куч бўлишларини ҳамиша талаб қилиб келдилар. Халқаро кескинликни сақлаб қолишдан манфаатдор бўлган кимсаларгина халқ оммасининг овозини бўғишга уриниши мумкин ва, аксинча, жамоатчиликнинг обрў-эътибори, унинг актив ҳаракатлари тинчликсевар сиёсатни изчиллик билан ўтказаётган ҳукуматларгагина ёрдам бера олади.

Бу ерда таниқли арбоблар — тинчликсевар жамоатчилигининг вакиллари ҳозир бўлганидан фойдаланиб, Совет Иттифоқи халқаро хавфсизлик учун курашда тинчликсевар жамоатчиликнинг вакиллари иштироки муттасил кенгайиб бораётганлигини ҳар томонлама табриклашини таъкидлаб ўтмоқчиман. Тинчликсевар кучларнинг бу йил Москвада чақириладиган жаҳон конгресси тинчликни ҳимоя қилувчи жамоатчилик ҳаракатининг муҳим босқичи бўлиб қолишига аминмиз. Бизга келганда, ана шу конгрессни, унинг олижаноб мақсадлари ва вазифаларини тўла-тўкис қўллаб-қувватлашимизга ишона беришингиз мумкин, дўстлар.

Халқлар ўртасида тинчлик учун, барча мамлакатлар ва миллатларнинг тинчликсеварлик руҳидаги ҳамкорлиги учун қатъият ва изчиллик билан курашаётганларнинг сафлари йил сайин ўсмоқда. Бу — жуда яхши нишона бўлиб, ҳаммамиздаги умидворлик туйғусини кучайтиради. Бугун мен тинчлик учун курашдаги биродарларимни, бу йил мен билан бирга тинчлик Ленин мукофотига сазовор бўлган умумий дўстларимиз — Чили президенти Сальвадор Альендени, машҳур инглиз ёзувчиси Жеймс Олдрижни, Уругвай ва халқаро ишчилар ҳаракатининг таниқли арбоби, жаҳон касаба союзлари федерациясининг раиси Энрике Пасторинони чин кўнгилдан табриклашни истайман. Уларнинг ҳаммасига Ленин номидаги тинчлик мукофотининг барча лауреатларига инсонпарварлик фаолиятларида янгидан-янги муваффақиятлар тилаймиз.

Тажриба — аввало хотира, авлодлар хотираси, деб ҳақ гапни айтишган. Бизнинг тажрибамиздан маълумки, тинчлик ўз-ўзидан келиб қолмайди. Тинчлик учун курашмоқ керак. Мамлакатнинг мустақиллиги ва шон-шарафини, яшаш ҳуқуқининг ўзини, ўз юрти ва ўз тақдирининг тўла ҳуқуқли хўжайини бўлиш ҳуқуқини қаттиқ туриб ҳимоя қилмоқ учун баъзан энг оғир қурбонлар беришга тўғри келади.

Бундан элликбеш йил муқаддам совет кишиларининг биринчи авлоди Россияни революцион тарзда қайта қуришга киришган эди. Ҳозир Совет Иттифоқи — комил ишонч билан коммунизм сари олға бораётган қудратли, эркин давлатдир. Аммо, тарихимиздаги тинч қурилишнинг ҳар бирярим йилига бир йил уруш ёки урушда вайрон бўлган нарсаларни тиклаш йили тўғри келганлигини унутиб бўладими ахир?

Ҳозир авжи ёз палласи — яшнаб турган табиат ўзининг ҳамма неъматларини, беҳисоб имкониятларини инъом қилаётган пайт. Биз ҳам табиат билан бирга ҳаётга қувониб боқамиз, меҳнаткаш инсон бахт-саодати тўкислигини ҳис этамиз. Бироқ совет кишилари бундан ўттиз икки йил аввал, ана шундай ёз кунларидан бирида фашист бомбалари ва снарядларининг бурқисиган тутуни қуёш бетига парда тутганлигини унутганлари йўқ ва унутмайдилар.

Миллион-миллион ватандошларим сафида мен ҳам урушнинг дастлабки кунларидан бошлаб охирги кунигача фронт йўлларидан, жанг майдонларининг сўқмоқларидан кўп йўлларни босиб ўтишимга тўғри келди. Ватан уруши йилларида мард совет халқи кўрсатган ўлмас жасоратлар учун қалбимиз битмас-туганмас ифтихорига тўлиб тошади. Шу билан бирга жанг майдонларида қаҳрамонларча ҳалок бўлганларни, гитлерчиларнинг зиндонларида қийноққа солинганларни, ёки ўз уйида душман бомбалари остида қолиб ҳалок бўлганларни эслаганда қалбимиз қайғуга тўлади.

Ўша вақтда бизнинг халқимизнинг тақдири, Ватанимизнинг келажагигина эмас, ўнлаб мамлакатларнинг ва турли давлатлардаги юз миллионлаб кишиларнинг тақдири ҳам таҳлика остида қолган эди. Замонамизнинг кишилари ўзларининг яшаб турганликларига, ўз эркинликларига кўп жиҳатдан қаҳрамон совет халқи, Совет давлати, улуғ социалистик тузум туфайли мушарраф бўлганликларини ҳеч ким унутмайди, буни унутишга ҳеч кимнинг ҳаққи йўқ!

Ўтган йили мен мамлакатнинг кўпгина районларида — Новосибирск области ва Олтойда, Ўзбекистон ва Қозоғистонда бўлдим. Бу — халқ хўжалигининг кундалик вазифаларига тааллуқли амалий сафар бўлди. Ўшанда гап ҳосил тўғрисида, планлар қандай бажарилаётганлиги ҳақида, хўжалик проблемаларини қандай қилиб яхшироқ, самаралироқ ҳал этиш тўғрисида гаплашилди. Бироқ, қаерда ва нима ҳақида гаплашмайлик, — хоҳ хўжалик активи йиғилишида ёки илмий институтда, хоҳ далада ёки заводда бўлмасин, — ҳамма жойда тинчлик деган қисқа ва маънодор сўз янгради.

Совет кишиси жуда кўп нарсаларни: ҳаётга ва ўз Ватанига меҳр-муҳаббатини, ўз мамлакатида коммунистик жамият қуриш йўлида, барча мамлакатлар меҳнаткашларининг муштарак идеаллари йўлида қилаётган бунёдкорлик ишидаги муваффақиятларини тинчлик билан боғламоқда. Агрессияга қарши, тинчликни ҳимоя қилиш учун курашиш— халқнинг партиямизга берган наказидир. Партиямиз бу наказни муқаддас билиб бажараётганида совет кишиларининг ҳам ҳозирги авлоди, ҳам келажак авлодлари олдидаги ўз масъулиятини ҳисобга олади.

Азиз ўртоқлар!

Ҳозир биз урушдан кейинги бутун тарихдаги шонли бурилишнинг: халқаро ҳаётда даҳшатли кескинлик уруш гирдобига айланиб кетиши мумкин бўлган душманчилик мухолифлиги давридан социалистик ва капиталистик давлатларнинг тобора барқарор тинч-тотув яшаши, ўзаро манфаат ва тенг хавфсизликка асосланган оқилона, тинчликсевар ҳамкорлиги даврига ўтишнинг гувоҳларигина эмас, балки актив қатнашчилари ҳам бўлиб турибмиз.

Мухолифликдан ҳамкорликка ўтиш йўли осон эмас. Бу йўл ҳам куч-ғайрат сарфлашни, ҳам вақтни талаб қилади. Кейинги йилларда Европада СССР билан ГФР ўртасида, Польша билан ГФР, ГДР билан ГФР, Социалистик Чехословакия билан ГФР ўртасида тузилган шартномалар, Ғарбий Берлинга доир битимлар комплекси ана шу йўлдаги муҳим босқичлар бўлди. Вьетнамда тинчликни тиклаш тўғрисидаги Париж битимларининг аҳамияти ҳам катта бўлди, бу битимлар қаҳрамон вьетнам халқининг адолатли иши тантанасини мустаҳкамлаб берди. Бактериология (биология) қуролини тақиқлаш тўғрисидаги конвенция ёки стратегик қурол-яроғларни чеклаш тўғрисида бултур тузилган Совет-Америка битимлари сингари муҳим халқаро ҳужжатлар ҳам ўз ролини ўйнади.

Ўзингизга маълумки, кейинги вақтларда биз Америка Қўшма Штатлари, Германия Федератив Республикаси ва Франция сингари энг катта капиталистик мамлакатларнинг вакиллари билан музокаралар ўтказдик. Биз шу музокараларни энг муҳим вазифани — дунё ишларидаги ижобий силжишларни мустаҳкамлаш, октябрь давридан бери, Ленин замонидан бери эришиш учун курашиб келаётган принципларни давлатлараро муносабатлар соҳасида қарор топтириш вазифаларини ҳал этиш йўлларини қидиришга бағишладик. Қилинган иш бизнинг халқимиз учун ҳам, дунёдаги барча халқлар учун ҳам фойдали бўлган реал, салмоқли натижалар берганлигини айтиш керак.

Ўртоқлар, қуйидаги гапнинг мағзини чақиб кўринг. Хиросима ва Нагасакида атом бомбалари портлатилгандан бери ўтган салкам 30 йил мобайнида инсоният ядро фалокати хавфи қаердадир, уфқ ортида, эҳтимолки унча узоқ бўлмаган жойда яшириниб турибди, деган тушунча билан яшаб келди. Бутун ана шу вақт мобайнида тинчликсевар кишилар бу хавфнинг инсоният ҳаётидан улоқтириб ташланишини талаб қилиб келдилар. Ниҳоят, энди биз бу йўлда реал қадамлар қўйдик.

Дарҳақиқат, дунёдаги ядро қуролининг кўпчилик запасига эга бўлган икки давлат — СССР билан АҚШ бир-бирларига қарши, бир-бирларининг иттифоқчиларига қарши, бошқа мамлакатларга қарши куч билан ёки куч ишлатиш билан дўқ қилишдан воз кечиш тўғрисида аҳдлашиб олган эканлар, улар ўз ўрталарида ва уларнинг ҳар бири билан бошқа мамлакатлар ўртасида ядро уруши чиқишига йўл қўймайдиган тарзда ҳаракат қилиш тўғрисида бир фикрга келган эканлар, бу ҳолнинг аҳамиятини муносиб баҳоламай бўладими ахир? Чамаси у ҳолни муносиб баҳоламаслик ҳақиқатан ҳам мумкин эмас.

Башарти биз АҚШнинг бир ўзи билан битим тузиш — ядро урушини олдини олиш тўғрисида битим тузиш билангина кифояланганимизда ҳам,— шундай тақдирда ҳам катта иш қилинган бўлур эди, бу гапни мен аввал ҳам айтган эдим.

Империализмнинг агрессия кучлари, эҳтимол, ҳали узоқ вақтгача ўз қуролларини ташламасалар керак; ўзларининг худбинлик манфаатлари йўлида янги уруш ёнғинини чиқаришдан қайтмайдиган авантюристлар ҳам ҳали барҳам топган эмас. Шу сабабли биз сиёсатни олиб боришда ҳеч қандай тасодиф бизни ғафлатда қолдирмайдиган бўлишини, дунёни орқага, «совуқ уруш» замонларига қайтариш йўлидаги ҳар қандай уринишга дарҳол муносиб зарба беришни назарда тутишни ўзимизнинг муқаддас бурчимиз деб ҳисоблаймиз.

Тинчликсевар сиёсатимизни янада активлик билан давом эттириш, эндиликда тинчлик ҳужуми деб аталаётган сиёсатимизни янада давом эттириш — тинчликни ҳимоя қилишнинг янг яхши воситасидир.

КПСС Марказий Комитетининг апрель Пленуми Марказий Комитетнинг Сиёсий Бюросига тинчлик программасини тўла-тўкис юзага чиқариш учун актив курашни давом эттириб, ҳозир халқаро вазиятда тобора кўпроқ сезилаётган қулай ўзгаришлар барқарор тус олишига ҳаракат қилишни топширди. Сиёсий Бюродаги, партия Марказий Комитетидаги барча ўртоқларим номидан шундай демоқчиман: бутун партия, бутун совет халқи берган ана шу «тинчлик мандати»ни бажариш учун куч қувватимизни аямаймиз.

Ҳозирги вазиятнинг ўзига хос хусусияти шундан иборатки, тинчлик программасининг баъзи бир қоидалари моҳият эътибори билан бажариб бўлинди, бошқа қоидалари эса анча актив суръатлар билан бажарилмоқда. Буларнинг ҳаммаси айрим масалаларга янгича назар билан қарашга мажбур этади. Шу сабабли биз сиёсатимизнинг янги мақсадларини, янги марраларини белгилаб олиш устида ишламоқдамиз, биз шу марралар сари олға силжиб борганимиз сайин энг асосий вазифани — тинчликни мустаҳкамлаш, тинч-тотув яшашни давлатлараро муносабатларнинг энг зарур нормасига айлантириш вазифасини ҳал этишга янада самаралироқ равишда эриша оламиз.

Ўртоқлар, шу дамгача бўлганидек, ҳозир ҳам бизнинг социализм мамлакатлари билан дўстлик муносабатларимизни мустаҳкамлаш тўғрисида ғамхўрлик қилиш энг биринчи вазифамиз бўлиб қолади, албатта.

Социалистик ҳамдўстлик мамлакатларидаги қардош партиялар ва халқлар биз билан бирга дунё ишларидаги ҳозирги бурилишни мустаҳкамлаш йўлида актив меҳнат қилаётганлиги муносабати билан партиямиз, бутун халқимиз зўр мамнуният туйғусига тўлиб-тошмоқда.

Бизнинг жанговор ҳамкорлигимиз, ялписига қўллаб-қувватлаганлигимиз қаҳрамон вьетнам халқининг ғалаба қозонишига ёрдам берди. Биргаликда қилган ҳаракатларимиз натижасида Европадаги вазиятнинг шитоб билан ривожланиши Умумевропа кенгашининг чақирилишига олиб келди. Биз шунга аминмизки, бирлигимизни мустаҳкамлаш — халқаро муносабатларнинг бутун фронти бўйлаб янада олға силжишимизнинг муҳим шартидир. Шу сабабли биз ҳозир социализм мамлакатларини янада жипслаштиришга қаратилган конкрет тадбирларни ишлаб чиқмоқдамиз.

Биз ўтган йиллар намунаси асосида миллий озодлик кучлари билан, озодлик йўлига ўтиб олиб ўз мустақиллигини мустаҳкамлаш учун, иқтисодий ва социал жиҳатдан ривожланиш учун курашаётган Осиё ва Африкадаги ёш давлатлар билан муносабатларимизни ривожлантиришга ҳам катта эътибор бераверамиз.

Яқин Шарқдаги агрессия ўчоғини ўчириш ҳозирги замоннинг энг муҳим вазифаларидан эканлигига ишончимиз комил. Агрессорлар, авантюристлар ана шу жуда катта бутун районни портлаш хавфи остида сақлаб тураберишларига ортиқ йўл қўйиб бўлмайди. Агрессия қурбони бўлган араб халқларининг ҳуқуқлари тўла-тўкис таъминланиши лозим. Исроил қўшинлари босиб олинган ҳамма араб ерларидан олиб чиқиб кетилиши керак. Яқин Шарқдаги ҳамма мамлакатларнинг тинчлиги, хавфсизлиги ва давлат чегаралари гарантияланиши лозим. Бизга келганда бундан буён ҳам худди ана шу сиёсатни қатъият билан ўтказа берамиз.

Биз Латин Америкаси давлатлари билан ва аввало улар орасида халқларнинг тинчлиги ва озодлиги учун актив кураш олиб бораётган давлатлар билан дўстона алоқаларни мустаҳкамлаш учун ҳам янги қадамлар қўйишни муҳим деб ҳисоблаймиз.

Социализм мамлакатларининг халқлари билан бирга Осиё, Африка, Латин Америкаси давлатларининг халқлари халқаро муносабатлар майдонидаги доимий тинчлик армиясининг муҳим қисми бўлиб келаётганлигини биз яхши биламиз ва доимо эсда тутамиз. Биз улар билан биргаликда ҳозиргача жуда кўп иш қилдик. Бундан буён ҳам бу йўлдан бораверишимизга аминмиз. Совет Иттифоқига келганда, у ҳамкорлигимизни мустаҳкамлаш ва ривожлантириш учун зарур бўлган ҳамма чораларни кўришга тайёр.

Яқин давр ичида АҚШ, Франция, ГФР, Япония билан ва капиталистик дунёдаги бошқа мамлакатлар билан муносабатларни ривожлантириш соҳасида ҳам бир талай ишларни қилишимиз лозим. Бунда гап муносабатларимизни соғломлаштиришда эришилган натижани мустаҳкамлаш тўғрисида, тинч-тотув яшаш принциплари асосидаги ўзаро манфаатли ҳамкорлик доирасини чуқурлаштириш ва кенгайтириш йўлида янги самарали тадбирларни кўриш тўғрисида бораётир. Аввало биз ҳозиргача кучга кирган ҳамма шартномалар ва битимларни тўла ҳажмда амалий равишда юзага чиқариш билан шуғулланишимиз керак, албатта. Аслида олға томон бундан буён қиладиган ҳаракатимизнинг шарти ҳам, шароити ҳам ана шундан иборат.

Европада муваффақиятли равишда бошланган Умумевропа кенгашининг ишини туғаллаш чиндан ҳам биринчи галдаги ишдир. Бизнинг фикримизча бу кенгаш ҳеч қандай ўринсиз пайсалга солишларга йўл қўймай жуда қисқа муддатда ўтказилиши керак. Зотан биз шунга аминмизки, қардош мамлакатлар билан келишиб Хельсинкида Совет Иттифоқи таклиф этган «Европа хавфсизлигининг асослари ва Европа давлатлари ўртасидаги муносабатларнинг принциплари тўғрисидаги бош декларация», шунингдек дўстларимиз ва иттифоқчиларимиз биз билан келишиб киритган таклифлар Европани мустаҳкам тинчлик қитъасига айлантиришдан иборат тарихий вазифани рўёбга чиқаришнинг таъсирчан қуроли бўлиб қола олади.

Биз қуролсизланиш сиёсатининг турли жиҳатларига тааллуқли бўлган проблемаларга ҳам лозим даражада эътибор берамиз. Европадаги сиёсий кескинликни юмшатиш билан бирга, ҳарбий кескинликни ҳам юмшатиш кераклигига биз қаттиқ ишонамиз. Стратегик қурол-яроғларни чеклаш, сўнгра қисқартириш ҳақидаги Совет — Америка музокаралари ҳам давом эттирилади. БМТ йўли билан Женевада ўтказилаётган ва қуролсизланиш проблемасининг кўпдан-кўп масалаларини ўз ичига оладиган музокараларда ҳам силжишга эришилишига умид қиламиз.

Хуллас, келгусида қиладиган муҳим ишларимиз, совет халқи учунгина эмас, шу билан бирга бутун инсоният учун ҳам муҳим бўлган ишлар кўп.

Азиз ўртоқлар!

Биз совет кишилари айни бизнинг мамлакатимиз — Советлар мамлакати Ленин васиятларини амалга ошира бориб, бутун инсониятга мустаҳкам тинчлик йўлини кўрсатиб бераётган давлат бўлиб қолганлиги билан бениҳоя фахрланамиз.

Бу туйғу замирида чуқур реал пойдевор бор, чунки КПССнинг тинчликсевар ташқи сиёсати — совет халқи деб аталувчи кўп миллионли коллектив хоҳиш — иродасининг ифодаси ва куч-ғайратларининг натижасидир. Бу сиёсатнинг тарихий муваффақиятларига барча совет кишилари — етуклик ёшидаги эркаклар билан аёллар ва ёшлар ўз ҳиссаларини қўшдилар; пўлат қуяётганлар ва ғалла етиштираётганлар ҳам; лабораторияларда меҳнат қилаётганлар ва солдат шинелидагилар ҳам; фарзандларимизга таълим бераётганлар ва ажойиб халқимизнинг сиҳат-саломатлиги тўғрисида ғамхўрлик қилаётганлар ҳам бу муваффақиятга ҳисса қўшдилар. Уларнинг ҳар бири — ўз ишига ихлос қўйган садоқатли меҳнатчилари ҳамма меҳнат ва жанговар зафарлари учун чуқур миннатдорчилик ва ташаккурга сазовор кишилардир!

Бизнинг халқаро фаолиятимиз совет кишиларининг ижодий меҳнати учун зарур бўлган тинч шароитларни яратиб беради. Ватанимиз бойлиги ва қудратини кўпайтиришда, совет кишиларининг фаровонлиги ва маданиятини ўстиришда мужассамлашган ана шу меҳнатнинг натижалари эса, ўз навбатида, партиянинг ташқи сиёсат майдонидаги фаолияти учун мустаҳкам пойдевор бўлиб хизмат қилади.

Содиқ дўстларимиз — социалистик мамлакатларнинг халқлари, синфдош қардошларимиз — бутун дунё коммунистлари, озодлик ва мустақиллик учун курашчилар, ер юзида тинчлик ва тараққиёт идеалларини қаттиқ туриб ҳимоя қилаётган барча кишилар биз билан бирга бир сафда бормоқдалар. Биз билан бирдам ва бизга мададкор бўлган барча дўстларимизга астойдил миннатдорчилик изҳор қиламиз, чунки бу мададкорлик бизга куч-қувват ва танлаб олган йўлимизнинг тўғрилигига ишонч бахш этади.

Биз дўстларимизни ишонтириб шуни айтмоқчимизки, бизнинг сиёсатимиз, Советлар мамлакатининг миллий манфаатлари билан барча мамлакатлар меҳнаткашларининг манфаатларини, озодлик ва мустақиллик учун, демократия ва социализм учун курашаётган барча кишиларнинг манфаатларини ҳамиша изчиллик билан қўшиб олиб боради. Ҳаққоний озодлик иши учун курашаётган халқларни жуда кенг кўламда қўллаб-қувватлашни биз коммунистик эътиқодларимиздан, социалистик ахлоқимиздан келиб чиқадиган ўзгармас бурчимиз деб ҳамиша ҳисоблаб келдик ва ҳозир ҳам шундай деб ҳисоблаймиз. Доимо шундай бўлиб келди, бундан буён ҳам шундай бўлаверади.

Азиз ўртоқлар, дўстлар!

Бугунги кун менинг шахсий ҳаётимда катта, қувончли воқеа билан нишонланди. Дарвоқе, ўзингиз кўриб турибсизки, бугун мен ўзимнинг шахсий кечинмаларим тўғрисида эмас, балки ҳаммамизнинг умумий ишларимиз ҳақида, умумий ўтмишимиз ва келажагимиз тўғрисида гапирдим. Аммо бундан бошқача гапиришим ҳам мумкин эмас эди, чунки ёшлигимдан тортиб бутун умрим партияга, унинг ишларига, унинг режаларига бағишлангандир.

Менга Ленин мукофоти берилганидан кейин, жуда кўп табрикномалар олдим. Менга ана шу табрикномаларни юборган кишиларнинг ҳаммасига чин қалбимдан ташаккур билдираман. Эзгу тилаклар учун, ва ҳозир бу ерда, шу залда, айтилган самимий сўзлар учун чин кўнгилдан ташаккур билдираман. Сидқидилдан изҳор этилган ҳис-туйғулар мени жуда тўлқинлантиради, янгидан-янги куч бахш этади.

Тинчлик Ленин мукофотини қабул қилиб олар эканман, энг гўзал, энг инсоний мақсадга — менга берилган мукофот номининг ўзида — халқлар ўртасида тинчликни мустаҳкамлаш деган иборада ифодаланган мақсадга эришиш йўлида бундан буён ҳам қўлимдан келган ҳамма ишни қиламан, деб партиямизни, совет кишиларини, холис ниятли барча кишиларни ишонтираман.

* * *

Ўртоқ Л. И. Брежнев нутқи зўр эътибор билан тингланди ва гулдурос қарсаклар билан неча бор бўлиниб турди. Нутқнинг якунловчи сўзларини тантанали йиғилиш қатнашчилари ўринларидан туриб, гулдурос қарсаклар билан кутиб олдилар.

Академик Д. В. Скобельцин Леонид Ильич Брежневга халқаро Ленин мукофоти берилиши муносабати билан бутун зал аҳли номидан уни яна бир бор қутлади, сиҳат-саломатлик ва совет кишиларининг бахт-саодати ва бутун дунёда тинчлик учун олиб бораётган кўп томонлама фаолиятида унга катта-катта муваффақиятлар тилади.

(ТАСС).

СОВЕТ ХАЛҚИНИНГ ЖАНГОВАР АВАНГАРДИ

Л. И. Брежневнинг „Партия қурилишининг актуал проблемалари тўғрисида" китобининг нашр этилишига доир

Сиёсий адабиёт нашриёти КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг «Партия қурилишининг актуал проблемалари тўғрисида» китобини кўп нусхада нашр этди. Бу китобга Л. И. Брежневнинг 1964 йилдан тортиб 1972 йилгача ўтган даврда ёзган мақолалари ва сўзлаган нутқлари тўла-тўкис ёки қисман киритилган. Бу мақола ва нутқларда ана шу проблемалар қараб чиқилган.

Л. И. Брежнев ўз мақолалари ва нутқларида тарихий фактларга таяниб, КПССнинг бой тажрибасини умумлаштириб, партиямизнинг буюк революцион — ўзгартирувчилик ролини аниқ ва равшан кўрсатиб беради. Биз эришган ютуқларнинг ҳаммаси, совет кишилари ҳақли суратда фахрланаётган нарсаларнинг ҳаммаси, қудратли ва енгилмас мамлакатимиз қилаётган ишлар—буларнинг ҳаммаси Коммунистик партиянинг планларига мувофиқ ва унинг раҳбарлигида қўлга киритилди.

Бизнинг давримиз совет халқининг сиёсий авангарди сифатида партиянинг роли ва аҳамияти янада ўсиб бораётганлиги билан характерланади. Ана шу қонуниятли «жараён социалистик жамиятимизнинг бағридан келиб чиқади, бу жамиятнинг бутун тараққиёти билан маҳкам боғланган бўлиб, унинг объектив эҳтиёжларини акс эттиради (183-бет). Коммунизм қурилиш соҳасидаги ишларнинг кўлами кенгаяборган сари, ҳал этилиши лозим бўлган вазифаларнинг мураккаблиги ва миқёслари орта борган сари, оммага етакчилик қилаётган партиянинг роли ва масъулияти ҳам шу қадар баланд даражага кўтарилади.

Антикоммунистлар партия ролининг ўсиши гўё бошқа оммавий ташкилотларнинг ҳуқуқлари ва функцияларини назар-писанд қилмасликдан далолат беради, деб наъра тортмоқдалар. Аммо бундай даъволарда ҳақиқатдан заррача асар ҳам йўқ. Ҳақиқат шундан иборатки, коммунистлар мамлакатнинг демократик қоида-тартибларни доим такомиллашиб, ривожланиб боришидан, кенг омма давлат ва жамоат ишларини бевосита бошқаришга тобора жалб этилишидан астойдил манфаатдордирлар. «Партия раҳбарлик ролининг ўсиши,— дейилади китобда,—унинг масалан, советлар ёки хўжалик органларининг ёки касаба союзлари ва меҳнаткашларнинг бошқа оммавий ташкилотларининг ўрнини босишига асло олиб бормайди. Бунинг аксича, партиянинг жамиятга қилаётган раҳбарлиги вазифаларидан бири ижтимоий ҳаётнинг барча бўғинларини бутун чоралар билан активлаштиришга эришишдан, уларнинг ишини яхшилашдан, уларнинг масъулиятини оширишдан иборат» (230-бет):

Коммунистик партиянинг фаолиятидаги асосий нарса — жамият тараққиётининг энг муҳим истиқболларини, тўғри сиёсий йўлни ишлаб чиқишдан ва бу йўлни амалга ошириш учун оммани ташкил этишдан иборат. Кўп йиллик тажриба ленинча партиямиз бу вазифани шараф билан бажараётганлигини исбот қилади. Партиянинг сиёсати халқнинг туб манфаатларини ифода этади, жамият тараққиётининг объектив эҳтиёжларига ва прогрессив тенденцияларга мос бўлиб тушади. «Бизда,— деб таъкидлаб ўтилади китобда,— мавжуд бўлган синфлар ва социал группаларнинг, барча миллатлар ва элатларнинг, барча авлодларнинг манфаатлари ва хусусиятларини ҳисобга оладиган ва ўз сиёсатида бу манфаатларни бирга қўшиб олиб борадиган Коммунистик партиядан бошқа сиёсий ташкилот йўқ ва бўлиши ҳам мумкин эмас» (166-бет).

Шунинг учун ҳам партия ишга илмий ва реалистик ёндошишни таъминлайдиган сиёсатни ишлаб чиқишга муваффақ бўлмоқда, омманинг ҳаёти ва кайфиятларини яхши билади, ишчилар синфи билан, колхозчи деҳқонлар, зиёлилар билан, бутун совет халқи билан чамбарчас боғлангандир. Мамлакатимизнинг меҳнаткашлари партиянинг сиёсатини якдиллик билан актив қўллаб-қувватламоқдалар. Жумладан, бутун совет халқи КПСС Марказий Комитетининг 1973 йил апрель Пленуми якунларини тўла-тўкис ва қизғин маъқуллаганлиги буни ёрқин исбот қилади. Бу эса совет халқининг партия ва унинг Марказий Комитети теварагидаги монолит жипслигини кун сайин яққол намойиш қилмоқда.

КПСС XXIV съезди ишлаб чиққан сиёсий йўлнинг изчиллик билан амалга оширилаётганлиги совет халқига ажойиб самаралар бераяпти. Партиянинг ички сиёсати мамлакат экономикасининг тез ва барқарор ривожланишини, социал ва идеологик вазифаларнинг муваффақиятли ҳал этилишини, беш йиллик вазифаларнинг бажарилишини, халқ фаровонлигининг оширилишини таъминлайди. Партиянинг ташқи сиёсати КПСС XXIV съезди илгари сурган ва ҳозирги вақтда муваффақиятли амалга оширилаётган тинчлик программасида ўзининг тўлиқ ифодасини топди. Бу сиёсат халқаро кескинликни юмшатиш, Ер юзида халқлар озодлиги ва тинчликни ҳимоя қилиш ишига яхши хизмат қилмоқда, турли социал тузумдаги давлатларнинг тинч-тотув яшаш принципларини қарор топдирмоқда. КПСС Марказий Комитети Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневнинг Польша Халқ Республикасига, Германия Демократик Республикасига, ГФР, АҚШ ва Францияга қилган визитлари ана шу олижаноб ишга жуда катта ҳисса қўшди. Барча совет кишилари, жаҳоннинг кенг жамоатчилиги бу визитларга юксак баҳо берди ва уларни қизғин маъқуллади. «Партиянинг тўғри марксча-ленинча сиёсати, мамлакатимиздаги барча меҳнаткашларнинг бу сиёсатни маъқуллаётганлиги ва қўллаб-қувватлаётганлиги — социализмнинг ўтмишда эришган барча ғалабаларининг асосий манбаи, келгусида қўлга киритиладиган барча ғалабаларимизнинг муқаррар шартидир» (135-бет).

Халқнинг бахт-саодати — партия сиёсатининг, партия амалий фаолиятининг олий мақсадидир. Партия меҳнаткашларнинг манфаатларига ҳалол ва фидокорона хизмат қилишни, уларнинг турмушини яхшилаш учун ҳамма чораларни кўришни ўз ҳаётининг моҳияти деб билади. В. И. Ленин васиятларига содиқ бўлган партия омма билан ўз алоқаларини доим мустаҳкамламоқда, ана шу алоқаларнинг бузилмаслиги ва мустаҳкамлигини ўз куч-қудратининг энг муҳим манбаи деб билади.

Илғор революцион назария билан қуролланган, бой сиёсий тажрибани эгаллаган ва омма билан чамбарчас боғланган партиягина жамиятнинг мустаҳкам социал-сиёсий ва ғоявий бирлигини таъминлай олади ва ижтимоий организм барча қисмларини аниқ бир мақсадга йўналтирган ҳолда мувофиқлаштириб ривожлантиришни таъминлай олади.

Партия раҳбарлик ролининг ўсиши партиянинг, унинг барча ташкилотлари, ҳар бир коммунистнинг мамлакатда қилинаётган ҳамма ишлар учун, мамлакатнинг муваффақиятлари ва унинг келажаги учун масъулияти ортиб бораётганлигидан далолат беради. Партия халқнинг ишончини бундан буён ҳам муносиб равишда оқлаш учун ўз раҳбарлигининг услуб ва методларини, ташкилотчилик ва ғоявий-тарбиявий ишини доимо такомиллаштириб боради.

Бизнинг партиямиз иқтисодий қурилишга, мамлакатнинг ишлаб чиқарувчи кучларини ривожлантиришга раҳбарликни яхшилашга жуда катта аҳамият бермоқда. Л. И. Брежневнинг китобида саноат, қишлоқ хўжалиги, капитал қурилиш, хизмат кўрсатиш соҳасига — халқ хўжалигининг барча энг муҳим участкаларига раҳбарлик қилиш масалалари батафсил қараб чиқилади.

Партия ўзининг ҳамма звеноларида ҳар қандай проблемага илмий жиҳатдан асослаб берилган реалистик ёндошув қарор топиши учун, ишнинг ҳамма тафсилотларини амалий равишда пухта билиб олиш, масалаларни тўғри ҳал этиш борасидаги масъулиятни юксак даражада англаш учун сабот-матонат билан ҳаракат қилмоқда. Партия дабдабали гапларга маҳлиё бўлиб, кампаниячилик, субъективизм, воқеаларга зийраклик билан қарашни истамаслик каби салбий ҳодисаларга қарши муросасиз кураш олиб боради.

Партия ҳозирги вақтда фан-техника тараққиётини жадаллаштиришга, меҳнаткашларни ҳозирги замон илмий-техника билимлари билан қуроллантиришга, илмий кашфиётларнинг натижаларини практикага тезроқ жорий қилишга партия ташкилотларининг, раҳбар кадрларнинг, барча коммунистларнинг алоҳида эътиборини қаратмоқда. Л. И. Брежнев КПСС XXIV съездида бундай деган эди: «Бизнинг олдимизда ФАН-ТЕХНИКА РЕВОЛЮЦИЯСИ ЮТУҚЛАРИ БИЛАН СОЦИАЛИСТИК ХЎЖАЛИК СИСТЕМАСИ АФЗАЛЛИКЛАРИНИ УЗВИЙ РАВИШДА ҚЎШИШДАН, фан билан ишлаб чиқаришни бирга қўшишнинг социализмга хос ўз формаларимизни кенг ривожлантиришдан иборат тарихий муҳим вазифа турибди» (343-бет).

Бунда гап ориентацияни тубдан ўзгартириш, хўжаликни юритишнинг интенсив методларига кўпроқ эътибор бериш ва шу асосда экономиканинг самарадорлигини жиддий суратда оширишни таъ-

Н. ШОВИГА ХАЛҚЛАР ДЎСТЛИГИ ОРДЕНИ ТОПШИРИЛДИ

БАЙРУТ, 11 июль. (ТАСС). Кеча бу ерда Ливан Коммунистик партияси Марказий Комитетининг Бош секретари Никола Шовига Халқлар дўстлиги орденининг тантанали вазиятда топшириш маросими бўлди.

Орденни КПСС Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси, КПСС Марказий Комитетининг секретари А. П. Кириленко топширди.

А. П. Кириленко билан Н. Шови нутқ сўзладилар.

А. П. Кириленко ўз нутқида Ливан Республикаси билан Совет Иттифоқи халқлари ўртасида дўстликни мустаҳкамлашда Н. Шовининг кўп йиллардан бери қилаётган самарали ишларига, Ливан халқининг империализмга қарши озодлик курашига, мамлакат меҳнаткашларининг манфаатларини ҳимоя қилишга унинг катта ҳисса қўшганлигига юксак баҳо берди.

Совет халқи, деди у, ўртоқ Шовини Ливан Коммунистик партиясининг, халқаро коммунистик ва миллий-озодлик ҳаракатининг таниқли арбоби, деб, Совет Иттифоқининг улкан дўсти, деб билади. Империализм ва реакциянинг кирдикорлари, Ливанга ва бошқа араб мамлакатларига қарши Исроилнинг игвогарликлари давом этаётган бир шароитда Ливан Коммунистик партияси Исроил агрессиясининг оқибатларини тугатиб, Фаластин халқининг қонуний ҳуқуқларини таъминлаш учун курашда барча прогрессив кучларнинг ҳаракат бирлигига эришмоқда.

А. П. Кириленко Совет Иттифоқи Яқин Шарқда уруш ўчоғини тугатишга катта аҳамият бераётганлигини таъкидлаб, бундай деди: «Биз Исроил қўшинларини у оккупация қилиб турган барча Араб территориясидан олиб кетиш асосида Яқин Шарқдаги можарони тезроқ бартараф этиш тарафдоримиз. Биз шу райондаги барча халқларнинг қонуний ҳуқуқлари ва манфаатларини, шу жумладан Фаластиндаги Араб халқининг манфаатларини, Яқин Шарқдаги барча давлатларнинг суверенитети, мустақиллиги ва хавфсизлигини таъминлаш асосида можаронинг бартараф этилишига тарафдормиз. Совет Иттифоқи мана шу олижаноб мақсадга эришиш йўлида араб халқларига ёрдам берди ва бундан кейин ҳам ёрдам бераверади.

А. П. Кириленко ўртоқ Н. Шовини Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотлаш тўғрисида СССР Олий Совети Президиумининг Фармонини ўқиб берди ва уни қизғин табриклади.

Қадрдон ўртоғимиз Шовини табриклар эканмиз, деди А. П. Кириленко, биз Ливаннинг барча коммунистларини, мамлакатнинг барча ватанпарвар прогрессив кучларини ҳам табриклаймиз. Уларга Ливан халқининг порлоқ келажаги, бахт-саодати йўлида олиб бораётган курашида муваффақиятлар тилаймиз.

Н. Шови ўзининг жавоб нутқида бундай деди: «Мен улуғ Ленин мамлакатининг ордени, халқларнинг содиқ дўсти, озодлик ва тараққиёт йўлидаги курашида уларнинг содиқ дўсти бўлган мамлакатнинг ордени — Халқлар дўстлиги ордени билан мукофотланиш каби юксак шарафга муяссар бўлдим. Бу орден шахсан менинг фаолиятим ва курашимгагина берилган баҳо бўлибгина қолмай, балки, шунингдек партиянинг узоқ вақт давомида олиб борган курашига, Ливан халқининг ўн миллионлаб энг яхши намояндалари олиб борган курашга ҳам берилган баҳодир.

Халқлар ўртасида дўстлик аввало Совет Иттифоқи халқлари билан дўстлик бутун Ливан халқининг ишидир, — деб сўзини давом эттирди Н. Шови. — Мустамлакачиликнинг барча турлари ва формаларига қарши, агрессия, эксплуатация ва жаҳолат кучларига қарши ялпи кураш йўли, озодлик, тараққиёт ва социализм учун кураш йўли халқлар ўртасида чинакам дўстлик қарор топишига олиб боради. Совет Иттифоқи улуғ Октябрь социалистик революциясининг ғалабасидан бошлаб бу курашда биринчи сафларда турмоқда. Бу муваффақиятли кураш жаҳон миқёсида кучларнинг янгича нисбати вужудга келишига сабаб бўлди. уни эса КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг АҚШга қилган визити айниқса яққол кўрсатиб турибди.

Н. Шови сўзининг охирида бундай деди: бизнинг олиб бораётган курашимизни қўллаб-қувватлаётганликлари учун мамлакатингизга катта раҳмат, шонли Коммунистик партияга, унинг Марказий Комитетининг Бош секретари ўртоқ Л. И. Брежневга раҳмат, менга шу орденни тақдим этилаётганлиги мана шундай мададнинг кўринишларидан биридир. Биз коммунистларнинг қудратли армияси сафларида тараққиёт, социализм ва тинчлик кучлари сафларида инсоният манфаатларини кўзлаб, халқлар ўртасида дўстлик манфаатларини кўзлаб, янги-янги ғалабаларга эришиш учун курашни бундан кейин ҳам давом эттираверамиз.

Орденни топшириш маросимида А. П. Кириленкога ҳамроҳ бўлиб келган кишилар, СССРнинг Ливандаги элчиси С. А. Азимов, Ливан Коммунистик партиясининг раҳбарлари, прогрессив партиялар ва миллий ватанпарвар кучларнинг намояндалари, Ливан министрлари ва парламент депутатлари, мамлакатнинг таниқли жамоат арбоблари ҳозир бўлдилар.

Орденни топшириш маросими тамом бўлгандан кейин Ливан Коммунистик партиясининг Марказий Комитети А. П. Кириленко шарафига зиёфат берди.

УЧИНЧИ СЕМЕСТР КОРХОНАЛАРДА

Ф. Энгельс номидаги чет тиллар Давлат педагогика институтининг студентларини шу кунларда қурилиш участкаларида, темир йўл станцияларида, пойтахтимиз саноат корхоналарида кўриш мумкин.

Студент қизларнинг бир группаси Тошкентдаги 2-пойафзал фабрикасида меҳнат қилишмоқда. 1, 2, ва 4-курс инглиз тили факультетларининг қизларидан 120 нафари фабрика ишчиларига катта ёрдам кўрсатяптилар.

Студентларнинг технологик жараёнларни ўрганиб олишида фабрика маъмурияти ҳамда цех бошлиқлари ва мастерлари яқиндан ёрдам бермоқдалар. Цех бошлиқлари ва мастерларидан Ф. Ерусалимский, Х. Қосимов, З. Кавтанюк, А. Дикштейн, М. Гольдман ва А. Акромовлар ёшларга косибчилик касбини ўргатишмоқда.

Студентлардан Д. Қосимова, М. Миразизова, Р. Сулаймонова, Л. Полишчук ва бошқалар цехларда бажарилаётган технологик жараёнларни қисқа вақт ичида ўзлаштириб олиб, мустақил ишлашмоқда.

А. МАХСУМОВ.

ДУНЁ ХАБАРЛАРИ

МАМЛАКАТЛАР
ОДАМЛАР
ВОҚЕАЛАР

А. П. КИРИЛЕНКОНИНГ БАЙРУТДА БЎЛИШИГА ДОИР

БАЙРУТ, 10 июль. (ТАСС). А. П. Кириленко бугун Ливан Коммунистик партияси Марказий Комитети биносига борди.

А. П. Кириленко ливанлик дўстларга ўз мамлакатининг мустақиллиги, Ливан республикаси ишчилар синфининг, барча меҳнаткаш халқининг манфаатларини таъминлаш йўлидаги фаолиятида муваффақиятлар тилади.

УРУГВАЙДАГИ АҲВОЛ

МОНТЕВИДЕО, 10 июль. (ТАСС). Составида танклар бўлган армия бўлинмалари ўт очиш қуроли ва кўздан ёш оқизадиган газни ишга солиб Уругвай пойтахти аҳолисининг кўп минг кишилик намойишини тарқатиб юборди. Конституция гарантиялари бекор қилиниши ҳамда меҳнаткашлар миллий конвентининг фаолияти таъқиқланишига қарши кураш шиори остида ўтган намойишнинг 300 га яқин қатнашчиси қамоққа олинди. Намойишчилар орасида ўлдирилган ва жароҳатланганлар бор.

Президент Бордоберри ҳукуматининг буйруғига биноан Уругвайдаги мўътабар прогрессив ташкилот кенг фронт ижроия комитетининг раиси — Либер Сиреньи қамоққа олинди. Коммунистик партия ва мамлакатнинг бир қанча бошқа партиялари ва ташкилотлари шу фронтга киради. Оппозициядаги катта миллий партия раҳбарларидан бири Омар Мардок ҳам қамоққа олинди.

Мамлакатнинг қамоқхоналари тўлиб-тошиб кетди. маъмурлар қамоққа олинган касаба союз арбоблари ҳамда оппозициядаги турли сиёсий партиялар ва группаларнинг аъзоларини Амалаки қамоқ лагерларига жўнатишяпти.

Вужудга келган вазият муносабати билан коммунистик партия газетаси «Популар» барча прогрессив демократик кучларга даъват қилиб, репрессияларга қарши конституцион гарантияларни тиклаш учун курашга бирлашмоққа даъват қилди. «Ватанпарварлик мақсадларига эришмоқ учун жипслашмоқ зарур», деб ёзади газета.

ЮФСР ПРЕЗИДИУМИНИНГ МАЖЛИСИ

БЕЛГРАД, 10 июль. (ТАСС). Брионида президент И. Броз Тито раислигида Югославия Федератив Социалистик Республикаси президиумининг мажлиси бўлиб ўтди. Югославия ташқи ишлар иттифоқ секретари М. Минич Европада хавфсизлик ва ҳамкорлик масалаларига бағишланиб Хельсинкида ўтказилган кенгашнинг биринчи даври иши тўғрисида президиумга аҳборот берди. ЮФСР президиуми кеңгашда Югославия делегациясининг фаолиятини маъқуллади.

БУТУН ДУНЁДА ТИНЧЛИК МАНФААТЛАРИ ЙЎЛИДА

КПСС Марказий Комитети Бош секретари Л. И. Брежневнинг Америка Қўшма Штатларига қилган визити якунларини барча яхши ниятли кишилар қизғин маъқулламоқдалар. «Бутун дунёда тинчлик манфаатлари йўлида» номли тўла метражли рангли ҳужжатли фильм мана шу муҳим тарихий воқеага бағишланган. Бу фильм 10 июлда Москвадаги саккизинчи халқаро кинофестивалнинг тантанали очилиш маросимида Кремлдаги съездлар саройида биринчи марта намойиш қилинди.

Янги картина Леонид Ильич Брежневнинг АҚШга қилган визитини, халқаро кескинликни камайтириш, тинчлик ва ҳамкорлик ишига шахсан қўшган ҳиссасининг катта халқаро аҳамиятга эга эканлигини равшан ва ишонарли тарзда кўрсатиб беради.

Фильмда Л. И. Брежневнинг АҚШ президенти билан музокаралари ва суҳбатлари, давлат арбоблари, сиёсий арбоблар билан, мамлакат савдо-саноат доираларининг ва жамоатчиликнинг вакиллари билан учрашувлари кўрсатилган. Совет Иттифоқидан борган меҳмонни Қўшма Штатларнинг гражданлари самимий ва шодиёна кутиб олганликларига бағишланган кино кадрлар томошабинда катта таассурот қолдиради.

Томошабинлар «Ядро урушининг олдини олиш тўғрисидаги битим», «Стратегик ҳужум қуролларини янада чеклаш тўғрисидаги музокараларнинг асосий принциплари», Совет-Америка қўшма ахборотининг ва ҳар иккала мамлакат ўртасидаги муносабатларни ривожлантириш учун янги қулай истиқболлар очиб берган бошқа ҳужжатларни имзолаш маросимини экранда томоша қилдилар.

Ўртоқ Л. И. Брежневнинг АҚШга қилган визити тўғрисидаги кино-ҳикоя КПСС XXIV съезди қабул қилган тинчлик программасининг буюк ҳаётий кучга эга эканлигини, миллион-миллион кишилар қизғин қўллаб-қувватлаётган Совет Иттифоқининг тинчликсевар ташқи сиёсати таъсирчан эканлигини яққол ва ишонарли тарзда намойиш қилади.

«Бутун дунёда тинчлик манфаатлари йўлида» номли картина ҳужжатли фильмлар марказий студияси томонидан яратилган. Картина авторлари-оператор В. Кисилев, А. Истомин, И. Филатов, режиссёр И. Сеткина монтаж қилган.

(ТАСС).

ДЎСТОНА ВАЗИЯТДА

БУДАПЕШТ, 10 июль. Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Янош Кадар Ҳиндистон миллий конгресс партиясининг раиси доктор Шанкар Дайяла Шармани кеча қабул қилди. Шанкар Дайла Шарма расмий визит билан Венгрия Халқ Республикасида меҳмон бўлиб турибди.

Ҳиндистондан келган ҳурматли меҳмонни шу куни Венгрия революцион ишчи-деҳқон ҳукуматининг раиси Ене Фок ва ватан халқ фронти Умумвенгрия кенгаши президиумининг раиси Дьюла Каллаи қабул қилди.

Суҳбат самимий, дўстона вазиятда ўтди.

ВЕНЕСУЭЛА КОММУНИСТЛАРИНИНГ АНЖУМАНИ

КАРАКАС, 10 июль. (ТАСС). Бу ерда Венесуэла Коммунистик партияси Марказий Комитетининг пленуми бўлди. Венесуэла Коммунистик партияси Марказий Комитети Сиёсий Бюросининг аъзоси Гильермо Гарсиа Понсе пленумда доклад қилди. Шу йилнинг декабрида бўладиган ялпи сайлов муносабати билан мамлакатдаги вазиятни анализ қилиб берди ҳамда муҳим халқаро проблемаларга тўхталди.

Венесуэла Коммунистик партияси Марказий Комитетининг пленуми Венесуэла билан Куба ўртасидаги муносабатларни тезроқ тиклашни ёқлаб чиқди. Венесуэла коммунистлари Чили халқ бирлиги ҳукумати билан бирдам эканлигини изҳор қилди.

КВАРТИРА ҲАҚИ ОШМОҚДА

ВЕНА, 10 июль. (ТАСС). Австрияда 1970 йилнинг февралидан 1973 йилнинг февралигача квартира ҳақи 20 процент ошган. «Ди прессе» газетаси шу ҳақда хабар беради.

ИРОҚДА ҲУКУМАТГА ҚАРШИ ФИТНАНИНГ ТАФСИЛОТИ

БАҒДОД, 9 июль. (ТАСС). 30 июнда ҳукуматга қарши ўтказилган фитнанинг тафсилоти Бағдод газеталарининг бугунги сонларида эълон қилинди.

Ироқ давлат хавфсизлиги хизмати директори генерал Надим Каззар бу фитнага олти ой мобайнида тайёргарлик кўрган. Унинг планлари ироқ президенти Аҳмад Ҳасан Ал-Бакрни Варшавадан қайтиб келганидан кейин (президент Варшавага расмий визит билан борган эди) пойтахт аэродромида ўлдиришни, шунингдек Ироқ революцион қўмондонлиги кенгаши раисининг ўринбосари Саддам Ҳусайинни ўлдиришни кўзда тутган. Каззар ана шу жиноий ниятни амалга ошириш учун ўз одамларини аэродромга юборган ва айни вақтда мудофаа министри Шаҳобни ва ички ишлар министри Гайдани қамоққа олган. Каззар мамлакатнинг бир қанча партия ва давлат арбобларининг ҳокимият тепасидан четлаштириш ва курдларга қарши уруш ҳаракатларини бошлашга уринган.

Аммо Ироқ президенти тушган самолёт белгиланган вақтда Бағдодга етиб келмаганидан кейин аэродромдаги фитначилар фитна фош қилинди, деб ўйлаб, пойтахтдан қочиб кетганлар. Кейинчалик Каззар қамоққа олинди.

4 июлда ўтказилган тергов вақтида революцион қўмондонлик кенгашининг аъзоси Абдул Холиқ Ассамаррайи ва араб социалистик уйғониш партияси раҳбарлигининг аъзоси Муҳаммад Фадил фитнада қатнашганлиги аниқланди. М. Фадил фитнадан хабардор эканлигига ва гаров тариқасида икки министр қўлга олинганлигига ва 30 июнда шу тўғрида Ас-Самаррайига хабар берганлигига иқрор бўлди, Ас-Самаррайи фитнадаги иштирокига иқрор бўлмади.

Махсус трибунал Фадилни ўлим жазосига ҳукм қилди. Ас-Самаррайи ҳақида чиқарган ўлим ҳукмини президент ал-Бакр умрбод турма жазоси билан алмаштирди.

* * *

БАҒДОД, 9 июль. (ТАСС). Бу ерда ҳукмрон араб социалистик уйғониш партияси миллий раҳбарлигининг кенгайтирилган фавқулодда мажлиси бўлди. Бу мажлисда миллий раҳбарлик аъзолари, партиянинг раҳбар ходимлари қатнашдилар.

Мажлисда араб социалистик уйғониш партиясининг бош секретари Аҳмад Ҳасан ал-Бакр нутқ сўзлади. У партияга қарши фитналар 1968 йил 17 июль революциясини тўхтата олмайди, деди. Ал-Бакр ҳушёрликни кучайтиришга ва партиянинг бирлигини мустаҳкамлашга даъват этди.

Бош секретарь ўринбосари Саддам Ҳусайн партиянинг маҳаллий раҳбарлиги номидан доклад қилиб, кейинги фитнага ва революцияни ҳимоя қилиш учун партия раҳбарлиги томонидан кўрилган тадбирларга тўхталиб ўтди.

Мажлиснинг ҳамма қатнашчилари, деб хабар беради маҳаллий ИНА агентлиги, фитначиларни кескин қораладилар, партия раҳбарлигини тўла-тўкис қўллаб-қувватлаганликларини билдирдилар ва фитначиларга қарши энг қатъий чоралар кўришни талаб қилдилар.

Мажлисда араб социалистик уйғониш партиясининг маҳаллий ва миллий раҳбарлиги таклиф этган тадбирлар маъқулланди. Жумладан, маҳаллий раҳбарлик фитна оқибатларини тугатиш учун зарур чоралар кўриш ваколатини олди. Тўрт ой мобайнида Ироқда партия сайловига тайёргарлик кўриш тўғрисида ҳам қарор қабул қилинди.

ТЕЛЕТАЙП ЛЕНТАСИДАН

БУХАРЕСТ, 10 июль. Румыния Социалистик Республикаси давлат кенгашининг раиси Н. Чаушеску таклифига биноан Конго Халқ Республикасининг президенти, Конго меҳнат партияси Марказий Комитетининг раиси Мариан Нгуаби расмий визит билан бугун Бухарестга келди.

БЕЛГРАД, 10 июль. (ТАСС). Югославия Социалистик Федератив Республикасининг президенти, Югославия Коммунистлар Союзининг раиси И. Броз Тито таклифига биноан Венгрия Социалистик ишчи партияси Марказий Комитетининг биринчи секретари Я. Кадар бугун дўстона визит билан Югославияга келди.

Сомали Демократик Республикаси пойтахти Могадишо аҳолиси совет расмлари, почта маркалари ҳамда амалий буюмлардан иборат виставкани катта қизиқиш билан томоша қилмоқдалар. Бу ерга қўйилган кўплаб экспонатлар СССР халқлари ҳаёти, шонли анъаналари ва меҳнат фаолияти ҳақида ҳикоя қилади. Суратда: совет виставкаси залларининг бирида.

А. Рачков фотоси.,
ТАСС фотохроникаси.

минлаш тўғрисида бораётир. Халқ хўжалигининг барча тармоқларини юксалтириш мақсадида фан-техника тараққиётини жадаллаштириш, планлаштиришни ва ишлаб чиқаришни бошқаришни такомиллаштириш асосида меҳнат унумдорлигини ошириш каби интенсив, сифатли омиллардан тўлароқ фойдаланиш зарур.

Кадрларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш-партиянинг ташкилий ишида асосий ўрин олади. Бу — партия раҳбарлигининг энг муҳим, энг асосий позицияларидан биридир. Партия кейинги йилларда давлат ва жамоат ташкилотларини, хўжалик органларини ва ишимизнинг бошқа участкаларини кадрлар билан мустаҳкамлаш учун кўп иш қилди. Кадрларга нисбатан чинакам ленинча муносабатда бўлиш руҳи қарор топди. Бу — кадрларга нисбатан ишонч ва уларни ҳурмат қилиш билан бир қаторда юксак талабчанликни ҳам кўзда тутади. Раҳбар ходимларни тайёрлаш ва қайтадан тайёрлаш системаси вужудга келтирилди. Буларнинг ҳаммаси бутун ишимизга ижобий таъсир кўрсатаяпти.

Партия қилинган ишларга муносиб баҳо бериш билан бирга, кадрлар билан ишлашни янада яхшилаш ғоят зарур эканлигини ҳам таъкидлаб кўрсатади. «Ҳаёт, — дейди Л. И. Брежнев, — муттасил равишда кадрларга нисбатан тобора катта талаблар қўймоқда. Бизга юксак сиёсий онглиликни яхши профессионал тайёргарлик билан бирга қўшиб олиб борадиган, ишнинг кўзини билган ҳолда экономика ва маданиятни ривожлантириш масалаларини ҳал эта оладиган, бошқаришнинг замонавий методларини эгаллаган кишилар керак» (387-бет). Хусусан ҳозирги пайтда фан-техника революцияси шароитида ходимнинг янгиликни ҳис этиши каби фазилати катта аҳамиятга эгадир.

Партия коллектив раҳбарликни шахсий жавобгарлик билан бирга моҳирона қўшиб олиб боришни кадрларни тўғри тарбиялаш, бутун ишимизни самарали ташкил этишнинг зарур шарти, деб билади. Кадрларни ўз зиммаларига юкланган функция ва вазифаларни виждонан ва пухта бажариш учун юксак масъулиятни сезиш руҳида тарбиялаш борасида ҳамма чораларни кўриш лозим.

Бизнинг партиямиз идеология ишини яхши йўлга қўйиш ва бу ишнинг таъсирчанлигини оширишга кўп эътибор бермоқда.

Партия марксча-ленинча назарияни ижодий тарзда янада ривожлантиришга жуда муҳим аҳамият бермоқда. «Бирор жамият ҳам, — дейилади китобда, — илмий назарияга социалистик жамият каби кўпроқ муҳтож бўлмаган эди. Бинобарин, назария бундан буён ҳам практикага йўл очиб бериши, совет халқининг иқтисодий ва маданий ҳаётига раҳбарлик қилишга ғоят илмий ёндошувни таъминлаши керак. Кенг кўламда йўлга қўйилган назария иши партиямизнинг йўлини ёритувчи машъал бўлиб қолиши лозим». (91-бет).

Партия оммани сиёсий жиҳатдан тарбиялаш ва халқнинг маданий савиясини оширишни коммунистик қурилишнинг асосий вазифаларидан бири деб ҳисоблайди. Коммунизм кишилар маданиятини, билимини, ижтимоий онгини, етуклигини юксак даражада ривожлантиришни кўзда тутади. Тегишли моддий-техника базасини яратмай туриб коммунизм қуриш мумкин бўлмагани каби, ана шуларсиз ҳам коммунизм қуриб бўлмайди.

Барча совет кишиларида коммунистик дунёқарашни шакллантириш, уларни марксизм-ленинизм ғоялари руҳида тарбиялаш-ғоявий — тарбиявий ишда асосий масаладир. Партия коммунистик ғоялар оммани эгаллаб, унинг онгига сингиб кетган эътиқод бўлиши, актив ҳаракатга отлантириши, омманинг кундалик ҳатти-ҳаракати нормаларини белгилашини таъминлашга интилмоқда.

Партия совет кишиларини меҳнатга янги, коммунистик муносабатда бўлиш руҳида тарбиялашга жуда катта аҳамият беряпти. Социалистик жамиятимизнинг ҳаётий манфаатлари ҳар бир кишининг онгли иш олиб боришини, ижодий ғайрат кўрсатиб, халқ мулкини авайлаб сақлаши ва кўпайтириб боришини талаб қилади.

Партия совет кишиларини коммунистик руҳда тарбиялаш ишини кенг кўламда олиб бориш, бу ишда оилани ҳам, мактабни ҳам, меҳнат коллективларини ҳам, маданият, санъат ходимларини, оммавий ахборот воситаларини, барча давлат ва жамоат ташкилотларини ҳам актив қатнаштириш учун ҳамма чораларни кўрмоқда.

Идеология ишини ҳаёт билан янада маҳкам боғлаб бориш, бу ишнинг омманинг сиёсий ва меҳнат активлигини юксалтиришга, конкрет хўжалик-сиёсий вазифаларни бажаришга таъсирини кучайтириш лозим. Идеология иши меҳнаткашларнинг социалистик мусобақасини янада кенг авж олдиришга ёрдам бериши, чинакам меҳнат мусобақаси, меҳнаткашларнинг соғлом рақобати руҳини вужудга келтириши керак.

Ташкилотчилик ва ғоявий-тарбиявий ишни, партия раҳбарлигининг услуби ва методларини доим такомиллаштириб бориш, партия тараққиётининг қонунидир.

Китобда босилган материалларда партиянинг ички ҳаётини ташкил этиш ва такомиллаштириш масалалари катта ўрин олади. Партиянинг мустаҳкамлиги ва жанговарлик қобилияти, партиянинг мамлакат ичкарисидаги ва халқаро майдондаги ишларининг муваффақияти бу масалаларни тўғри ҳал этишга кўп жиҳатдан боғлиқ эканлигини тажриба кўрсатиб турибди. Партия қурилишининг ленинча принципларига, партия ҳаёти нормаларига садоқат партиямизни ишчилар синфининг, бутун совет халқининг яхши уюшган, монолит жипслашган, ягона фикр юритадиган ва ягона ҳаракат қиладиган авангардига айлантирди. Партия демократик централизм принципини изчиллик билан амалга оширишга жуда катта аҳамият беради.

Партия ички демократияси тобора кенг ривожланмоқда. Коммунистлар партия йўлини муҳокама қилиш, ишлаб чиқиш ва амалга оширишда фаол қатнаша олишлари учун зарур шарт-шароитлар вужудга келтирилмоқда. Коммунистларнинг фикр ва таклифлари раҳбар партия органларида зўр эътибор билан қараб чиқилмоқда ва қарорлар қабул қилиш вақтида эътиборга олинмоқда.

Партия коммунистларнинг ишдаги камчиликларни дадил танқид қилиш имкониятига эга бўлишлари ва танқидни ўз бурчи деб ҳисоблашлари ҳамда бу камчиликларни йўқотишга эришишлари тўғрисида доимий ғамхўрлик қилмоқда. Партия ҳамма жойда соғлом танқид ва ўз-ўзини танқид, юксак талабчанлик, яхши ишлашга интилиш ва катта ютуқларга эришиш руҳи ҳукм суришидан манфаатдордир. Хотиржамлик, кибрланиб кетиш, ишга танқидий муносабатда бўлмасликнинг ҳар қандай кўринишлари партияга тамомила ётдир. Биз турмушнинг ҳамма соҳаларида жуда катта муваффақиятларга эришдик. Аммо бизда ҳал этилмаган проблемалар ҳам бор ва бундан кўз юмиш ярамайди. «Принципиал танқид ва ўз-ўзини танқидни кенг ривожлантириш, — дейилади китобда, — партия ташкилотининг сиёсий соғломлигини, унинг партия олдидаги, халқ олдидаги ўз бурчини тўғри англаётганлигини кўрсатувчи белгидир» (381-бет).

Партия ички демократиясини ҳар томонлама ривожлантириш билан бирга партия интизомини мустаҳкамлайди, коммунистларга нисбатан талабчанликни оширади. Демократия деб талқин қилинадиган анархистик бесаромжонлик ҳам, коммунистларнинг ташаббуси ва активлигини кучайтиришга халақит берадиган бюрократик марказчилик ҳам партияга бир хил зарарлидир.

Чинакам сиёсий жангчи бўлиш, партия учун, унинг сиёсати ва амалий фаолияти учун, ўз ташкилотидаги ишларнинг аҳволи учун ўз жавобгарлигини ҳис этиш — коммунистнинг бурчидир. Пассивлик, бепарволик, жамоат ишларига аралашмасликни кўзда тутган обивателчиларча интилиш, томошабин бўлиб туриш — коммунистга тамомила ёт бир нарсадир. «Партиямиз, — дейди Л. И. Брежнев, — коммунистларнинг ғоявийлиги, активлиги, фидокорлиги билан кучлидир... ҳар бир коммунист юксак ғоявий ва аҳлоқий фазилатларни нечоғлик кўп эгаллаб борса, партиянинг обрўси ҳам шу қадар юксак бўлади (382-бет).

Коммунистлар аввало, ўзларининг бошланғич ташкилотларида сиёсий тарбия оладилар, ғоявий жиҳатдан чиниқиб, партиявий иш малакаларини ҳосил қиладилар. Бинобарин, партия бошланғич ташкилотларнинг фаолиятини яхшилашга жиддий эътибор бераётганлиги тамомила табиий бир ҳолдир. Бошланғич ташкилотларнинг жанговарлик қобилиятини ошириш, уларнинг ишини такомиллаштириш — партияни мустаҳкамлаш, жамият ҳаётининг ҳамма қисмига партия таъсирини кучайтиришнинг муҳим шартларидан биридир.

Коммунистларни тарбиялаш йўли билангина эмас, балки партияга янги аъзолар қабул қилишни пухта уюштириш йўли билан ҳам партия сафларининг сифат составини яхшилашга эришилади. Партия ишнинг миқдор жиҳатини эмас, балки сифат жиҳатини биринчи ўринга қўяди. Буннинг натижасида, КПСС XXIV съездида таъкидлаб ўтилганидек, партия сафига қабул қилинувчилар сони бир мунча камайди, уларнинг сифат состави эса яхшиланди. Ишчилар синфи партиянинг социал составида етакчи ўрин олиши керак, деган йўл-йўриқ изчиллик билан амалга оширилмоқда. Бу — партиямизнинг табиатига, ишчилар синфининг совет жамиятимиздаги ўрни ва ролига тамомила мос бўлиб тушади. Партия янги аъзоларни қабул қилишга ҳаддан ташқари берилиб кетишни, бу ишдаги палапартишликни (айрим ташкилотларда бундай ҳоллар ҳали ҳам учраб туради) партия қурилишининг ленинча принципларига зид бўлган салбий ҳодиса деб ҳисоблайди. Л. И. Брежнев КПССнинг XXIV съездида бундай деган эди: «Бизнинг вазифамиз партия сафининг ўсишини тартибга солиб турадиган тарзда таъсир кўрсатишдан, партия сафларини ишчилар синфи, колхозчи-деҳқонлар ва зиёлиларнинг энг муносиб вакилларини якка-якка ҳолда танлаш асосида тўлдириб боришдан, КПСС состави партия олдида турган вазифаларни энг яхши тарзда ҳал этиш имконини берадиган бўлишига эришишдан иборат» (379-бет).

Партия сафларининг поклиги ҳақида, ҳар бир коммунистнинг шу номга муносиб бўлиб, партия аъзоси деган юксак номни оқлаши тўғрисида ғамхўрлик қилиш — барча партия ташкилотларининг энг муҳим бурчидир.

* * *

Л. И. Брежнев китобида баён қилинган ғоялар, қоидалар, хулосалар ва йўл-йўриқлар партия кадрларига, коммунистларга марксча-ленинча аниқ-равшан ориентация беради. РСДРП II съездининг 70 йиллиги арафасида нашр этилган бу асар китобхонларнинг коммунистик партия тараққиёти ва унинг раҳбарлик роли ўсишининг қонуниятларини, партия ички ҳаёти принципларини, хўжалик ва маданий қурилишга, давлат ва жамоат ташкилотларига, партиявий раҳбарлик методларини яхшироқ тушуниб олишларига, КПССнинг коммунизм моддий-техника базасини вужудга келтириш, ижтимоий муносабатларни такомиллаштириш, янги кишини камол топтириш соҳасидаги кўп қиррали буюк фаолияти ҳақида тўла тассаввур олишларига ёрдам беради.

(«ПРАВДА», 11 июль).

БЕРУНИЙ АПТЕКАСИ

Ўзбек врачлари ва олимлари Ўрта осиёлик буюк олим асарларидаги рецептлар бўйича 150 хил дори тайёрлашди. Хивадаги медицина тарихи музейида шу дорилар Берунийнинг тиббий ва фармакологик асарлари билан биргаликда намойиш қилинмоқда.

Музей ташкилотчиси, медицина фанлари доктори Отаназар Абдуллаев Хоразм область соғлиқни сақлаш бўлимига раҳбарлик қилмоқда. У Амударё этакларида ва Ўрта Осиёнинг бошқа районларида медицина тарихини тиклашга, Беруний, Ибн Сино ва қадимги медицина бошқа машҳур ҳакимларининг ижод манбаларини таърифлашга имкон берувчи қадимги қўл ёзмалар ва бошқа экспонатларни йиғди. Яқинда у бир қишлоқда 12-13 асрнинг ўзига хос медицина қомуси—Исмоил Журжонийнинг «Хоразм шоҳ хазинаси» охирги китобининг қўлёзмасини топиб олди. Музейдаги махсус стендлар халқ табобати метод ва рецептларига бағишланган.

Кўргазма боёнлар ва руҳонийларнинг худбинлиги ва билимсизлиги сабабли Хоразм хонлигида табобатнинг таназзулини ҳам акс эттиради. Совет ҳокимияти вужудга келиш арафасида бутун хонликда атиги битта шифохона бўлиб, унда хоннинг ўзи ва унинг яқинлари даволанган. Ҳозир бу ўлкада минг-минглаб врачлар, фармацевтлар, медицина ҳамширалари бор. Музейдаги фотосуратлар, диаграммалар, статистика маълумотлари совет ҳокимияти йиллари мобайнида Хоразм узоқ умр кўрувчилар ўлкаси бўлиб қолганлигидан далолат беради.

Жамоатчилик асосида очилган музей давлат музейига айланди. Таъмир этилган саройлардан бири музей ихтиёрига берилди.

Ф. КОСТЮШКИН.

Хива.

(ЎзТАГ мухбири).

ЯНГИЙЎЛ районидаги Усмон Юсупов номли комбинат боғларида мевалар ғарқ пишди. Полизлардаги қовун-тарвузлар етилиб қолди. Умурзоқ Комилов бошчилик қилаётган звено аъзолари гектаридан 20 тоннадан қовун олиш учун ҳаракат қилмоқдалар. Суратда: У Комилов.

Қ. РОЗИҚОВ фотоси. (ЎзТАГ).

ПИОНЕР ЁЗИ СОЗ ЎТМОҚДА

Шу кунларда областимизнинг мактаб ўқувчилари соя-салқин, сўлим боғларда дам олмоқдалар. Калинин районидаги генерал Собир Раҳимов номли колхозда ташкил этилган пионер лагерида мактаб ўқувчилари хушчақчақ ҳордиқ чиқаришлари учун барча шароитлар яратиб берилган. Бу ерда ҳар хил спорт майдончалари мавжуд.

Областимизда пионер лагерлари бу йил ўтган йилдагига қараганда 15 тага кўпайтирилди. Юқори Чирчиқ районидаги «Политотдел» колхозида бу йил ташкил этилган пионер лагерида ҳар сменада 200 дан ортиқ ўқувчи дам оляпти. «Чайка» пионер лагери Чирчиқ дарёси соҳилига жойлашган. Қувноқ ёшларнинг дам олишлари учун барча шароит муҳайё. Лагерда волейбол, баскетбол, футбол ва теннис ўйнаш учун майдончалари бор. «Чайка» пионер лагерида фақат «Политотдел» колхозининг эмас, балки районнинг луб заводи ва бошқа хўжаликларнинг ўқувчилари ҳам дам олмоқдалар. Лагерь учун 2 та автобус ажратилган. Ўқувчилар вақти-вақти билан Тошкентнинг тарихий жойларига, саноат корхоналарига экскурсияга бормоқдалар.

ОҚИБАТ ШУ БЎЛДИМИ?

БИР ХАТ ИЗИДАН

«Ҳурматли редакция. Мен 12 фарзанднинг онасиман. Эсимни танибманки, ҳамқишлоқларим қатори колхозда меҳнат қилиб келмоқдаман. Турмуш ўртоғим Бекобод металлургия заводининг ишчиси. Ҳаммамиз ширин турмуш кечириб, яхши яшаб тургандик. Бироқ, яқиндан буён хонадонимиз бошига мусибат тушиб қолди. Гўнгич қизимиз Ҳуриннисони турмуш ўртоғи Абдураҳмон Абдуназаров калтаклаб, ҳаста қилиб қўйди. Ҳуриннисо уч ойдан буён касалхонада. Шифокорларга минг раҳмат. Улар қизимнинг дардига малҳам бўлишяпти. Аммо Абдураҳмон бўлса пинагини бузмай юрибди. Кўча-кўйда кўриб қолса дўқ-пўписа қилади. У қачонгача бизни виждон азобига қўяди?! Наҳотки, уни тартибга чақириш, танобини тортиб қўйиш мумкин бўлмаса?!

Меҳриниссо ХУДОЁРОВА,
Қаҳрамон она».

Ҳуриннисо Тошкентдаги Охунбобоев номли медицина техникумини битириб келгач, касалхонада ҳамширалик қиларди. Кўп ўтмай Абдураҳмонга турмушга чиқди. У Ҳамид Олимжон номли мактаб ўқитувчиси Рўзи Абдуназаровлар хонадонига келин бўлиб тушди. Уларнинг 8 фарзанди бор экан. Қайин оғамнинг рафиқаси Олия ҳам шу мактабда ўқитувчилик қиларди. Мен хурсанд эдим, — дейди у, — Ўқимишли, маданиятли оилага келин бўлиб тушганимдан бахтиёр эдим. Қўлимдан келганча хонадоннинг ҳурматини ўрнига қўйишга, барча юмушларини бажаришга ҳаракат қилдим.

Лекин кўп ўтмай умидларим пучга чиқди. «Сен уйда ўлтиришинг, хизматимизни қилишинг керак» — деб ишимдан бўшатиб олишди.

Мен фарзанд кўрганимда Рўзининг турмуш ўртоғи Олия ҳам кичик ўғли Ойбекни туғди. Лекин у ишидан қолмади. Мен ўзимнинг фарзандим билан биргаликда Ойбекни ҳам эмиздим. Қанча меҳнат қилмайин арзир-арзимас нарсадан баҳона қидириб эрим ҳам мени туртадиган, сўкадиган одат чиқариб олди. Рўзи: «Бу уйдан тирик чиқмайсан»,—деб менга мўшт кўтарди. Қўлимда болам бор эди. Бундай муомаладан эсанкираб, ҳушимни йўқотиб йиқилдим. уйимга судраб олиб киришибди. Бир неча кун бетоб бўлиб ётдим.

Абдураҳмон ҳам менинг аҳволимга тушунгандек бўлди. Бошқа жойдан уй олиб кўчиб чиқиб кетдик. Лекин барибир аҳвол ўзгармади. Эрим баттарроқ ҳурлай бошлади.

Кунлардан бир кун эрим қаттиқ маст бўлиб келди. Телевизорнинг овозини баландлатди. Бир балони бошламаса-я, деб юрагим ура бошлади. Айтганимдек бўлди, у аллақандай даҳшатли ҳолатда менга ташланди.

Шу вақт бирданига эшик тақиллаб қолди. У ўзини ўнглаб у ёқ-буёғига қараган бўлиб, эшикни очди. Қариндоши Умриқул Бердиқулов келган эди. У Абдураҳмоннинг бу ҳатти-ҳаракатини кўриб норозилик билдирди. Унга кўп насиҳатлар қилиб чиқиб кетди.

Бир ҳафта давомида ўзимни билмай, қаттиқ оғриб, ётиб қолдим. Юзларим кўкариб кетган, бошимни кўтара олмасдим. Доктор чақирсангиз-чи, деб ялинсам ҳам гапимга қулоқ солмасди. Юз кўзларингдан калтакнинг зарби билиниб турибди мени айтиб қўясан, дерди у. Ҳеч кимга айтмайман, фақат докторга кўрсатсангиз бўлгани, бошим ниҳоятда оғирлашиб кетаяпти. Билиб қўй деди у. сал учини чиқарадиган бўлсанг, жонингдан умидингни узавер. Ҳозир машина олиб келаманда, касалхонага олиб бориб қўяман.

Кундуз соат 3 гача кутдим. дарак бўлмади. Бу хўрликка ортиқ чидай олмадим. Икки гўдакни уйда қолдирдим-да, ўзим зўрға касалхонага етиб бордим. Мана, анчадан буён шу ердаман.

...Дарҳақиқат, аҳвол мактубдаги гаплардан ҳам аянчли эди.

Дастлаб, Бекобод шаҳар партия комитетининг секретари ўртоқ Семен Димитриевич Мокин билан учрашдим.

— Бу гапдан хабарим бор, — деди у. — Металл заводининг ишчиси Худоёров партия билетини алмаштиришга келган эди. Маюс туришидан унинг юрагида қандайдир дард борлигини ҳис қилдим, сўрадим. Аввалига индамади. Кейин бор гапни айтиб берди. Дарҳол 16-автобаза шофери коммунист Абдураҳмон Абдуназаров ва унинг акаси коммунист ўқитувчи Рўзи Абдуназаровларни чақиртирдим. Улар сир бой беришмади. Шунақа иш бўлган эди, лекин ҳаммаси тинчиб кетди, хотиним билан ярашдим. шифохонага бориб ҳар куни ҳабар олиб турибман, деди Абдураҳмон.

...Ўртоқ Мокин уларнинг гапига ишонди. Ҳақиқий аҳволни чуқур текширтириб кўрмади.

Шаҳар партия комитетининг секретари ҳузуридан чиққан ака-ука «бопладикми», деб бир-бирига маъноли қарашди. Сўнг Ҳуриннисонинг олдига қараб йўл олишди. Бу гал улар ясама илтифот кўрсатишди, тилёгламалик қилишди. Ҳуриннисони алдаб, унинг кўнглини кўтаришмоқчи бўлишди. Аммо жабрдийда аёл зўравонларни кўриши билан яна касали оғирлашиб қолди.

Абдураҳмон меҳнат қилаётган 16-автобазага бориб, у ерда бош инженер ўртоқ Эрнест Алиевич Аҳмедов билан учрашдик. Воқеани айтдик. У наҳотки шундай бўлса, деб елкасини қисиб ажабланди. Сўнг мен бундан хабарсизман, деди. Партия ташкилотининг секретари Павел Александрович Пак эса ҳозир дам олишга кетган. Наҳотки, Абдураҳмоннинг қўлидан шу иш келса...

Бош инженер дарҳол Абдураҳмонни қидиртирди, меҳнат шахсий дафтарчасини топтирди... У автобазада 1967 йилдан буён ишлар экан, меҳнат дафтарчасига «техник-механик» деб ёзиб қўйилибди. Инженернинг айтишига қараганда ишда фақат ўзини билади, коллективга унча аралашмайди. Суҳбатдошимиз анча изтироб чекарди. Коллектив ичида шундай одам борлиги, ундан бехабарлигидан мулзам эди...

Район партия комитетининг секретари Назрулла Абдураҳимов билан бўлган суҳбат ёдимизга тушди.

Биз у билан суҳбатлашган чоғимизда, унинг ҳузурида район халқ маорифи бўлимининг мудири Қ. Абдувоҳидов, пропаганда ва агитация бўлимининг мудири Т. Шириновлар ҳам бор эди. Улар ҳам Ҳуриннисо воқеасидан чала-ярим хабардор эканларини айтдилар.

Аммо район прокурорининг ёрдамчиси Жўравой Йўлдошевнинг фикри бошқача эди. У ҳозир текшириш ишлари бораётганлиги, Ҳуриннисога етказилган жароҳатлар ҳақидаги врачларнинг хулосалари медэкспертизада аниқланаётганлигини айтди. Қўлимизга уларнинг хулосаси тегиши билан жиноий ишни қўзғаймиз, деди.

Масала, анчагина жиддий тус олганлигини ҳис қилган райком секретари биз билан бирга Хос қишлоғига қараб йўл олди.

Ака-ука Абдуназаровлар ва Олияни чақиртирдик. Абдураҳмоннинг қош-қовоғи осилиб кетган эди. У кўзини лўқ қилиб ўтирарди. Бироздан сўнг чўнтагидан бир варақ эзилиб кетган қоғозни олди.

— Айб ўзида, — деди у кўзини ердан узмай, — нега бизнинг бир гапимизни икки қилади. Ундан кейин ўша куни касалхонага кетма десам, шу қоғоздаги гапни ёзиб қолдириб кетиб қолибди. Қоғоздаги битилган сўзларни айнан келтирамиз: « Соат 3 гача кутдим, аҳволим оғирлашаяпти, шифохонага кетдим».

Абдураҳмон ва унинг акаси Рўзи гўё шу хат билан ўзларини оқламоқчи бўлишди.

— Кўрдингизми, — деди Рўзи. — Ўзбошимчалигини қаранг. Ҳатто эрининг келишини кутмай кетиб қолибди-я!..

Уларнинг бу ҳатти-ҳаракатлари инсофдан эмаслигини ҳар қанча тушунтирмоқчи бўлсак ҳам улар тушунишни исташмасди. Ниҳоят Олияга мурожаат қилдик:

— Ахир сиз саккиз боланинг онасисиз. Улар тушунишмаса, сиз келинингизнинг қалбини тушунишингиз керак эди-ку. Наҳотки, ёш келинга шундай муносабатда бўлишларига бефарқ қарадингиз. Кичик ўғлингиз Ойбекни ҳам парвариш қилибди. Наҳотки, бечоранинг бошига шу кунларни...

— Хизмат қилиш келинлик бурчи, — деди у зарда билан.

Ҳуриннисонинг ҳамма арзи-доди ҳақ эканлигига ишонч ҳосил қилиб қишлоқдан узоқлашар эканмиз, дунёда энг азиз, яхшилик учун туғилган инсон фарзанди, шу хонадонга катта умид билан келин бўлиб келган Ҳуриннисога нисбатан қилинган жиноий ҳатти-ҳаракатлар ғазабни қўзғатарди. Абдураҳмон, Рўзи, Олияларга нисбатан нафратимиз уйғонди. Совет ўқитувчиси деган ном хайф бундай одамларга! Улар ёлғиз Ҳуриннисонигина эмас, Худоёровлар оиласидаги одамларни ҳам изтиробга қўйишди.

Ҳозир тергов органлари бу жиноий ишни текширишмоқда. Ишонамизки, инсонни, унинг иззат-нафсини поймол қилувчилар албатта, совет қонуни олдида жавоб берадилар.

Лекин шаҳар ва район партия комитетлари бу иш фақат тергов органларининг иши деб, бефарқ қараётганликлари кишини таажжубга солади.

Дарҳақиқат, икки коммунист Абдураҳмон ва Рўзининг бу қилмишлари, уларнинг ҳар иккови ишлаётган коллектив коммунистлари ўртасида кенг муҳокамага ва жамоатчилик танбеҳига лойиқдир.

Ф. УСМОНОВА.

ҲАР ТЎҒРИДА

ДЕНГИЗ ПЛАНТАЦИЯЛАРИ КОМБАЙНИ

АРХАНГЕЛЬСКДАГИ кемасозлик корхонасида Оқ денгизнинг бепоён сув ости ўтлоқларида ўсувчи кўкатларни ўриб оладиган ўзига хос траулер-комбайн қурила бошлади. Шу кўкатлардан олинадиган моддалардан халқ хўжалигининг кўпгина соҳаларида фойдаланилади.

Масалан, тўқимачилар ва пойафзалчилар денгиз эҳсонларидан кенг кўламда фойдаланишади. Газлама, фетра, чармни пишиқ эластик ва ялтироқ қилишда сув кўкатлари ишлатилади. Медицина саноатида Оқ денгиз маҳсулотларидан турли экстракт, эмульсия дори-дармонлар тайёрлашади.

Мамлакатнинг 70 дан ошиқ шаҳри Архангельскда сув кўкатларидан олинадиган маҳсулотларни ишлатади, аммо ҳозирга қадар бундай маҳсулот тайёрлаш усули мураккаб эди. Бояги денгиз «комбайни» шу проблемани ҳал этишга ёрдам беради. У юздан ортиқ кишининг ишини бир ўзи бажаради.

Агрегатнинг яна бир фазилати шуки, у сув кўкатлари ўсадиган ҳар қандай чуқурликка ҳам туша олади. Шу туфайли қимматли хомашё ўриб олинадиган районлар анча кенгаяди.

Янги кема келаси йили битказилиб сувга туширилади.

Ю. НИКОНОВ,
Архангельск.
ТАСС мухбири

СЕҲРЛИ ИП

КИШИНЕВДАГИ бу завод уч километр сим ясаш учун атиги бир грамм металл талаб қилинади. Ҳатто шиша изоляциядаги бундай ип одам сочи толасидан неча баравар ингичкароқдир.

Сим бундай ясалади. Шиша найча ичига олинган металл жуда юксак температурага қадар қиздирилади ва у суюлиб шишани эритиб юборади. Бу шиша жуда ингичка ип бўлиб чўзила бошлайди, ўртасида металл сим ҳосил бўлиб туша бошлайди.

Сўнгра шу сим корхонадаги митти қаршилик-резистер ясовчи кишилар қўлига ўтади. Шундай ингичка симни ўрайдиган тозалайдиган, кавшарлайдиган ҳар бир уста эпчиллик ва моҳирликда машҳур «чапақай»дан қолишмайди. Бу қаршилик плюс 50 градусдан минус 6 градус температурагача яхши ишлай беради. Бундан ҳисоб машиналарида, радио-техникада асбобсозликда, энергетикада фойдаланишади.

Заводда митти резистерлардан эталон-асбоблар ясалади. Агар шундай асбоблардан бирдаги микро сим ўрнига одатдаги метод билан олинган энг ингичка сим ишлатилганида унинг вазни қарийб 50 килограмм кўпаяди, ўлчаш аниқлиги эса пасайиб кетади.

Кишинёвдаги «Микропровод» заводи янги корпусга кўчиб ўтади. Шу корпусларда ўрнатиладиган машина-ускуналар ҳар йили 7 миллион километргача микросим чиқаришга имкон беради. Шунча миқдор маҳсулот ясашга кетадиган металл биттагина автомашинага сиғади.

Б. ГИССЕР,
Кишинёв.
ТАСС мухбири.

Спорт

ВОЛЕЙБОЛЧИЛАРИМИЗНИНГ ОЧКОЛАРИ

Горький шаҳрида волейбол бўйича Бутуниттифоқ ёшлар спорт ўйинлари ниҳоясига етди. Ўзбекистоннинг ўсмирлар ва қизлар командалари биринчи финал группада кураш олиб бордилар. Ўсмирларимиз олтинчи ўринни эгаллашди. Қизларимиз эса Грузия терма командасини енггач, охирги кун Украина спортчилари билан майдонга тушдилар. Кучли рақибларини мағлубиятга учратиб, тўртинчи ўринни эгаллашга муваффақ бўлдилар. Республикамиз волейболчилари Ўзбекистон командасига 78 очко келтирдилар.

МАРКЕЛОВАГА КУМУШ МЕДАЛЬ

Таганрог шаҳрида аёллар ўртасида анъанавий кўп кунлик велосипед пойгаси ўтказилди. Мазкур мусобақа бу йил СССР чемпионати тарзида ўтди. Пойгачилар етти босқичга бўлинган 350 километрлик масофада кураш олиб бордилар.

Тошкентлик спартакчи спорт мастери Людмила Маркелова мухлисларини хурсанд қилди. У беш босқич давомида пешқадам бўлиб келди. Агар, охирги босқичда йиқилиб қолмаганда ҳамшаҳримиз, шубҳасиз, чемпион бўларди. Кўнгилсиз тасодиф туфайли у иккинчи ўрин ва кумуш медаль билан чегараланди. Маркелова маррага 9 соат 44 минут 35 секундда келди.

ЕНГИЛ АТЛЕТИКАЧИЛАРНИНГ РЕКОРДЛАРИ

Бутуниттифоқ ёшлар спорт ўйинлари программасидаги енгил атлетикачиларнинг мусобақалари Ватанимиз пойтахти Москвада бошланди. Дастлабки кундаёқ бир қатор спортчиларимиз Ўзбекистон терма командасига қимматли очколар келтиришди. 110 метрга тўсиқлар оша югуришда Александр Берштейн 14,5 секунд натижа кўрсатиб, фахрли олтинчи ўринни олди. 100 метрга қизлар ўртасида тўсиқлар оша югуришда эса Ольга Искандарова муваффақият қозонди. У ҳам маррага олтинчи бўлиб келди —14,6 секунд. Тошкентлик Ахтам Акромов ўн километрга югурувчилар орасида баҳслашди. Ёш спортчимиз Совет Иттифоқининг кучли енгил атлетикачилари даврасида ўн бешинчи ўринни эгаллади.

Тошкентлик «Буревестник» жамиятининг аъзоси Татьяна Одинокова бешкураш якунига кўра 3832 очко жамлади. Бу билан у Ўзбекистоннинг янги рекордини ўрнатди.

Москвада ёшлар ўйинлари билан бир вақтда мамлакат чемпионати ҳам бўлмоқда. Бу мусобақада ҳамшаҳримиз В. Тяпугин 110 метр тўсиқлар оша югуриб, мамлакатнинг етакчи енгил атлетикачилари сафига кирди. У 14,3 секунд натижа билан бешинчи бўлди.

Владимир Храмов ўн километрга югуришда Ўзбекистоннинг янги рекордини қўйди.

Республикамизда камондан отиш спорти йил сайин оммалашиб бормоқда. Яқинда бўлиб ўтган Ўзбекистон XVI спартакиадасида спортнинг бу тури бўйича куйидагилар ғолиб чиқишди (чапдан ўнгга): Владимир Ли («Политотдел» колхози), Юрий Кригель («Локомотив», Тошкент) ва Алексей Бутузов («Пахтакор», Тошкент).

М. Нуриддинов фотоси.

Редактор
А. ИСМОИЛОВ.

Реклама ва эълонлар

ИЧКИ ИШЛАР МИНИСТРЛИГИНИНГ ТАШАББУСИ БИЛАН

ИДОРАЛАРДАН ТАШҚАРИ СОҚЧИЛИК СИСТЕМАСИДА ЖАМОАТ МУЛКИ ВА ГРАЖДАНЛАРНИНГ ШАХСИЙ МУЛКИНИ ҚЎРИҚЛАШ БЎЙИЧА КЕНГ ТАРМОҚЛИ МАХСУС МИЛИЦИЯ ХИЗМАТИ ТАШКИЛ ЭТИЛДИ.

Техникавий сигнализация воситалари ёрдамида квартиралар, меҳмонхоналарнинг номерлари, ётоқхоналар, кооператив ва якка тартибдаги гаражлар ҳамда бошқа бинолар қўриқланади.

Сизнинг кўпчилигингиз командировкага, отпускага бориб турасиз ёки кўпинча уйда бўлмайсиз.

Қаровсиз қолган уйингиздан хотиржам бўлай десангиз, бизнинг хизматимиздан фойдаланинг.

Республикамизнинг кўпчилик шаҳарларида, жумладан Тошкент шаҳрида ҳам квартиралар муваффақиятли қўриқланиб келмоқда.

Квартирани қўриқлашга топшириш учун унинг эгаси турар жойдаги идоралардан ташқари соқчилик бўлими билан шартнома тузади. Шаҳарда, область марказларида яшовчи ҳар бир киши, у ўз шахсий уйи ёки коммунал уйда яшаб турганидан қатъий назар ана шундай шартнома туза олади.

Бунинг учун эса уйингизда телефон бўлиши шарт, шунингдек блокировкали телефон ўрнатилган квартиралар ҳам қўриқлаш учун қабул қилиб олинади.

Ускуна уй эгасининг ҳисобидан ўрнатилади. У унчалик қиммат эмас, баҳоси бажарилган ишга қараб белгиланади.

Сигнализацияни қаерга ўрнатишни уй эгаси ҳал қилади, квартирани қўриқлаш муддатини ҳам унинг ўзи белгилайди.

Агар қўриқлашга эҳтиёж қолмаса, уй эгасининг хоҳишига кўра соқчилик тўхтатилади ва унинг биринчи талаби биланоқ соқчилик қайта ўрнатилади.

Мулк қўриқлангани учун унинг эгаси ҳар ойда абонент дафтарчаси бўйича кирим кассалари орқали одатдаги тартибда идоралардан ташқари соқчилик бўлинмалари билан ҳисоб-китоб қилиши зарур.

Соқчилик сигнализацияси ўрнатилган уйда телефон ишламай қолса, соқчилик талаби билан уни алоқа ходимлари дарҳол тузатиб беришади.

Соқчилик сигнализациясини ўрнатиш тартиби телефони бўлган квартиралардагина шундай.

Телефони йўқ квартираларда нима қилиш керак?

Бундай ҳолларда гражданларнинг мулкини қўриқлашнинг бошқа хил самарали усуллари, масалан, алоҳида ва биргаликда қўриқлаш усули қўлланилади.

Алоҳида сигнализация соқчиликнинг шундай бир туридирки, унда квартира эгасининг истагига кўра аппарат фақат унинг квартирасига ўрнатилади ҳамда бегона шахс киргудек бўлса, тревога сигнали биргина квартирага берилади.

Биргаликдаги соқчилик шундайки, унда икки ёки ундан ортиқ квартира уй эгаларининг ўзаро розилигига биноан техникавий сигнализация воситалари билан жиҳозланиб, ўзаро назоратда бўлади.

Масалан; агар бу квартиралардан биронтасига бегона киши кирадиган бўлса, у ҳолда тревога сигнали шу пайтда уй эгалари бўлган квартирада эшитилади, табиийки, бу сигналга қараб иш кўрадилар.

Бунинг учун эса ҳар ойлик абонент тўловисиз фақат сигнализация ўрнатилгани учун харажат қилинади.

Аппаратни ўрнатиш, сигнализация ремонти ва уни назорат қилишни биринчи ҳолда бўлганидек, идоралардан ташқари соқчилик бўлинмаси амалга оширади.

Кўп йиллик тажриба уйларни қўриқлашда қўлланилаётган техника воситалари ишончли ва самарали эканлигини кўрсатмоқда.

Соқчилик сигнализацияси жорий этилгандан буён ўтган 4 йил ичида 15 мингдан ортиқ квартира жиҳозланди. Бу квартиралардан биронтасида ҳам ўғриликка йўл қўйилмади.

ЎРТОҚЛАР, ИДОРАЛАРДАН ТАШҚАРИ СОҚЧИЛИК ХИЗМАТИДАН ФОЙДАЛАНИНГ.

Ўзбекистон ССР Ички ишлар Министрлигининг идоралардан ташқари соқчилик бошқармаси.

ТВ

БИРИНЧИ ПРОГРАММА. 12.30 —МОСКВА. 18.30 — ТОШКЕНТ. 18.35 — Мультфильм. 18.45 — Пионерлар гулхани атрофида. 19.15 —Ёзувчи ва замон. 19.45— Ахборот. 20.00 —МОСКВА. 20.30 —ТОШКЕНТ. Шеърият мухлисларига. 20.40— Ахборот. 21.00 — «Оламга саёҳат». 22.00 — «Вақт» 22.30 — Халқ контроли экрани. 23.00 — Июль — ғўза парваришида ҳал қилувчи ой. 23.15—Музикали программа. ИККИНЧИ ПРОГРАММА. 10.55 —ТОШКЕНТ. 11.00 —Фильм-концерт. 11.30 — **Капитан Грант болалари** (бадиий фильм). 18.30 —МОСКВА. 19.00— Чебоксар трактор заводи. 19.30 —Жаҳон халқлари ижоди. 20.00 —ТОШКЕНТ. 20.30 — МОСКВА 22.00 — Ўзбекистон комсомоли (Тошкент). 22.30 —Концерт. 23.10 —Енгил атлетика бўйича СССР чемпионати. УЧИНЧИ ПРОГРАММА. 19.00 Тошкент янгиликлари. 19.15 —**Фотима** (бадиий фильм). 20.50 —Ҳужжатли фильм. 21.10 —Фильм-концерт.

ТЕАТР

ҲАМЗА НОМЛИ ЎЗБЕК ДАВЛАТ АКАДЕМИК ДРАМА ТЕАТРИДА— 12|VII да **Ой тутилган тунда.**

КИНО

ҚИШКИ БИНОДА

Филлар — менинг дўстларим (2 серия) —«КЎКЧА» (кундуз ва кечқурун), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (12.00, 17.00, 21.15), НАВОИЙ номли (10.40, 14.00, 17.20, 20.30), «ДРУЖБА» (11.00, 14.00, 17.00, 20.00).

Ҳамма иш шошилинч — «ЎЗБЕКИСТОН», «ТОШКЕНТ СОВЕТИНИНГ 50 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда), «ВОСТОК» (кундуз ва кечқурун).

Биз кутолмаймиз — «МОСКВА» (кундуз ва кечқурун), «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» (10.30, 15.00, 19.45).

Мангу севги —САНЪАТ САРОЙИ (кундуз ва кечқурун).

Ҳалқа (жуфт соатларда), **Қидирув менга топширилган** (тоқ сотларда) —«СПУТНИК» (кундуз ва кечқурун).

Олтин ўқ — «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» (жуфт соатларда, кундуз ва кечқурун).

Мўлжалга ур, Асунта! ҲАМЗА номли (кундуз ва кечқурун).

Ромео ва Жульетта —«ДРУЖБА» (12.00, 15.00, 18.00).

Тасодиф — «ЧАЙКА» (12.00, 15.00, 18.00, 20.45).

ЁЗГИ БИНОДА

Ҳалқа — «ФЕСТИВАЛЬ», ТЕЛЬМАН номли.

Дайди — КИРОВ номли.

Уч юз спартанлик — «РАКЕТА».

Самовий саргузаштлар —«ХИВА».

А.С. ПУШКИН НОМЛИ МАДАНИЯТ ВА ИСТИРОҲАТ БОҒИДА

14 ва 15 июль кеч соат 8 яримда

Ўзбек давлат филармонияси «ШОДЛИК» АШУЛА ВА РАҚС АНСАМЛИНИНГ

КОНЦЕРТИ

Қатнашадилар: Ҳ. ҲАМИДОВ, (14 июлда), Д. ҚАЮМОВА, Ҳ. ЙЎЛДОШЕВ, Д. ЖАББОРОВА, Ҳ. ҲОЖИЕВ, Н. ШЕРАЛИЕВА, Р. РАҲИМОВА, М. ШАРИПОВА, Қ. МЎМИНОВ ва **бошқалар.**

Билетлар сотилмоқда.

ГРАЖДАНЛАР ДИҚҚАТИГА!

«ЧИЛОНЗОР» САВДО МАРКАЗИ

12 ИЮЛДАН 21 ИЮЛГАЧА

Тошкент трикотаж фирмасида ишлаб чиқарилган трикотаж молларининг

САВДО-КЎРГАЗМАСИНИ ЎТКАЗАДИ

САВДО-КЎРГАЗМАСИГА МАРҲАМАТ ҚИЛИНГ!

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» («ТАШКЕНТСКАЯ ПРАВДА») — орган Ташкентского обкома КП Узбекистана, областного Совета депутатов трудящихся.

Бизнинг АДРЕС: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси, 26 уй.

РЕДАКЦИЯ ТЕЛЕФОНЛАРИ: Редактор — В36495. Редактор ўринбосарлари—В35885, В37916. Масъул секретарь — В34808. Пропаганда, адабиёт ва санъат бўлимлари — В31936. Саноат, транспорт ва қурилиш бўлими — В33786. Партия турмуши, ахборот ва спорт бўлимлари — В35811. Қишлоқ хўжалиги, фан, мактаб ва олий ўқув юртлари бўлимлари — В39050, Совет қурилиши, маиший хизмат ва шаҳар хўжалиги бўлими — В37045. Хатлар ва оммавий ишлар бўлими—В34048. Эълонлар бўлими — В38142. Коммутатор — В30249 дан В30258 гача.

Р-04250. Индекс 64633. В.1775.